

Rapport 2025/19| For Solon Eiendom

Behov for barnehageplasser i Lørenskog kommune

Hvor stor andel av plassene kan tilskrives Solon Eiendoms planlagte boligprosjekt i Fjellhamar?

Ingeborg Rasmussen, Herman Ringdal og Jonas Jønsberg Lie

Dokumentdetaljer

Tittel	Behov for barnehageplasser i Lørenskog kommune – Hvor stor andel av plassene kan tilskrives Solon Eiendoms planlagte boligprosjekt i Fjellhamar?
Rapportnummer	2025/19
Forfattere	Ingeborg Rasmussen, Herman Ringdal og Jonas Jønsberg Lie
ISBN	978-82-8126-730-5
Prosjektnummer	23-INR-12
Prosjektleder	Ingeborg Rasmussen
Kvalitetssikrer	Hanne Toftdahl / Orvika Rosnes
Oppdragsgiver	Solon Eiendom
Dato for ferdigstilling	18.juni 2025
Kilde forsidefoto	Solon Eiendom, hentet fra: https://soloneiendom.no/prosjekter/fjellhamar
Tilgjengelighet	Offentliggjøres i samråd med oppdragsgiver etter godkjent sluttleveranse
Nøkkelord	Lokal- og regionalanalyse, Eiendom, Bygg og anlegg, Velferd, utdanning, Barnehageanalyse

Om Vista Analyse

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med hovedvekt på økonomisk utredning, evaluering, rådgivning og forskning. Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder er klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, bolig og velferd. Innenfor velferdsområdet har vi særlig erfaring fra utdanning, herunder barnehagesektoren, helse- og omsorgssektoren, barnevern og boligsosiale virkemidler.

Våre medarbeidere har meget høy akademisk kompetanse og bred erfaring innenfor konsulentvirksomhet. Ved behov benytter vi et velutviklet nettverk med selskaper og ressurspersoner nasjonalt og internasjonalt. Selskapet er i sin helhet eiet av medarbeiderne.

Forord

Vista Analyse har på oppdrag fra Solon Eiendom analysert behovet for barnehageplasser som utløses som følge av deres boligprosjekt i Fjellhamar sentrum.

Prosjektet startet mai 2023. Utredningsarbeidet har fulgt utviklingen av boligprosjektet der utforming, antall boliger og planlagt innfasing har vært i endring. Kommunens framskrivninger av barnehagebehov og -planer er revidert i løpet av utredningsperioden og tatt hensyn til i arbeidet.

Underveis i prosjektet har det også vært gjennomført møter med deltagelse fra flere fagetater og ressurspersoner fra Lørenskog kommune. Vi har hatt en god dialog med Lørenskog kommune, og også fått tilgang til relevante og gode grunnlagsdata. Vi takker for en konstruktiv og god dialog, og tilgang til data og analyser fra kommunen.

Prosjektet har vært gjennomført av Ingeborg Rasmussen, Jonas Jønsberg Lie og Herman Ringdal. Hanne Toftdahl var intern kvalitetssikrer i første del av prosjektet mens Orvika Rosnes har kvalitetssikret det faglige og empiriske grunnlaget for framskrivningene som ligger til grunn for scenarioene som er utredet.

Tine Aagesen og Thomas Magnussen i Solon Eiendom har vært oppdragsgivers kontaktpersoner. Vi takker for gode innspill og diskusjoner med oppdragsgiver, samt faglig informasjon om boligprosjektet fra Rannveig Hägg Berge i Code Arkitektur og Astri Margareta Dalseide i A-Lab.

18.06.2025

Ingeborg Rasmussen
Partner
Vista Analyse AS

Ordliste

Storebarnekvivalent	Bemanningsnormen for barnehager krever at det skal være minst én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. I dimensjonering av barnehager er det derfor vanlig å legge til grunn at barn over tre år teller dobbelt så mye som barn under tre år. For å beregne barnehagebehovet i antall avdelinger har vi ganget barn under tre år med to (2). Dette defineres som en Storebarnekvivalent.
Barn over tre år	I merknadene til barnehageloven § 6 i rundskriv F-08/2006 står det at et barn regnes som tre år fra og med det kalenderåret barnet fyller tre. I forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager regnes barn som tre år fra og med august det året de fyller tre år. Også i forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager regnes barn som tre år fra og med august det året de fyller tre. Kunnskapsdepartementet har gitt en tolkningsuttalelse 21.03.2018 der det konkluderes med at «Departementet legger etter dette til grunn at barn skal regnes som tre år fra og med august det året det fyller tre år også etter arealnormen». Vi har lagt denne tolkningen til grunn for beregningen av antall barn over og under tre år
Avdeling og avdelingsstørrelse	Vi har definert en avdeling som 24 store barn (over tre år). Små barn (under tre år) er gjort om til Storebarnekvivalenter, dvs. at en avdeling med små barn har 12 barn.
Flerfamiliehusholdning	En flerfamiliehusholdning består av personer som er bosatt i samme bolig, men som tilhører to eller flere familier
Barnehagebarn	Alle barn under skolepliktig alder regnes som barnehagebarn. Vi skiller mellom barn under ett år (0-åringer), småbarn (under 1-2 år) og store barn (3-5 år). Krav til dekning beregnes med utgangspunkt i aldersgruppene som har rett til barnehageplass (1-5) år, se over om storebarnekvivalent og definisjon av barn over/under tre år. I rapporten bruker vi begrepet barnehagebarn for barn med rett til barnehageplass.

Innhold

Sammendrag.....	7
1 Innledning	11
1.1 Rapportens disposisjon	11
2 Barnehagedekning og -planer.....	12
2.1 Lovpålagte krav	12
2.2 Dekningsgrad i Lørenskog kommune	13
2.3 Dagens barnehage tilbud	14
2.4 Lørenskog kommunes befolkningsprognose	16
2.5 Lørenskog kommunes barnehageprognose	17
2.6 Aldersfordeling og sammensetning av husholdninger i ulike boligkategorier	19
2.7 Oppsummering	23
3 Barnehageplasser utløst av boligprosjekt på Fjellhamar	24
3.1 Forutsetninger om utbyggingsprosjektet	24
3.2 Tre scenario med alternative befolkningssammensetninger	26
3.3 Nærmere om hvert enkelt scenario	30
Vedlegg A.....	37
A Årsaker til forskjeller i barnehageprognoser	38
Figurer	
Figur 2.1 Andelen barn med barnehageplass for ulike aldersgrupper i Lørenskog kommune, 2016-2024.....	13
Figur 2.2 Antall barn i Lørenskog kommune 0-6 år, og barn i barnehager fordelt etter eierforhold, 2024.....	14
Figur 2.3 Barnehager i Lørenskog, kommunale, ikke-kommunale, ordinære, åpne og familiebarnehager	15
Figur 2.4 Kommunale barnehager nær eller i tiltakshavers boligprosjekt	15
Figur 2.5 Befolkningsprognose for Lørenskog kommune, 2022	16
Figur 2.6 Utvikling i antall barnehage- og grunnskolebarn, 2023 - 2033	17
Figur 2.7 Behov for barnehageplasser basert på SSB (2020; 2022;2024) og Lørenskog (2022)	19
Figur 2.8 Personer etter boligtype og aldersgruppe. Lørenskog kommune, 2024, Befolkning 2025 og alderssammensetning Ødegården 2023.....	20
Figur 2.9 Befolkningspyramide Lørenskog kommune 2025 og Ødegården 2023.....	21
Figur 2.10 Husholdninger fordelt på bygningstyper. Lørenskog kommune 2024	22
Figur 3.1 Aldersfordeling på innflyttingstidspunktet i scenario 1,2 og 3.	26
Figur 3.2 Antall barnehageplasser og avdelinger i scenario 1, 2 og 3. Hovedberegningen	28
Figur 3.3 Resultat følsomhetsanalyse 1: Beboere per boenhet økes til 1,86	29
Figur 3.4 Resultat følsomhetsanalyse 2: Redusert antall boliger (810). Beboere per boenhet økes til 2,2.....	29
Figur 3.4 Scenario 1 Boligblokk 2024.....	31
Figur 3.5 Scenario 2 Basis – Lørenskog 2025.....	32
Figur 3.6 Scenario 3 Ødegården og Ødegården med 1,86 person per bolig	34
Figur A.1 Lørenskog kommunes befolkningsprognoser og SSBs tidligere befolkningsframskrivninger	39
Figur A.2 Lørenskogs befolkningsprognose og SSBs nye befolkningsframskrivninger	40

Figur A.3	Dekningsgraden i Lørenskog kommune og gjennomsnittet i Viken	42
Tabeller		
Figur S.1	Antall barnehageplasser og avdelinger i scenario 1, 2 og 3.....	8
Tabell 2.1	Sammensetning husholdninger i Lørenskog kommune 2024, alle boligtyper	23
Tabell 3.1	Antall leiligheter og leilighetsmiks på de ulike tomtene	25
Tabell 3.2	Forutsetning om antall beboere og grad av trangboddhet.	27
Tabell 3.3	Oppsummering Scenario 1, boligblokk 2024	30
Tabell 3.4	Oppsummering Scenario 2, Basis Lørenskog 2025	31
Tabell 3.5	Oppsummering Scenario 3, Ødegården 2023	33
Tabell A.1	Alderssammensetning og befolkningsutvikling i Lørenskog kommune	40
Tabell A.2	Sammenlignet med befolkningsframskrivingene til SSB fra 2022	41

Sammendrag

Vi har vurdert barnehagebehovet som kan tilskrives Solon Eiendoms boligprosjekt på Fjellhamar. Basert på foreliggende utbyggingsplaner, finner vi at utbyggingen på de tre tomtene til sammen vil utløse et behov for seks avdelinger i basisscenarioet (alternativ 2). Basisscenarioet har samme aldersfordeling og andel barnehagebarn som befolkningen i Lørenskog kommune i 2025. Utbyggingen består i all hovedsak av boligblokker der om lag 25 prosent av leilighetene er toroms på under 50 kvm. Dette tilsier at det kan forventes en beboersammensetning tilsvarende det vi finner i blokkleiligheter i Lørenskog kommune i dag. Vi har derfor utarbeidet et lavscenario (scenario 2) der vi har lagt til grunn at beboerne som flytter har samme andel barnehagebarn som vi finner i blokkleiligheter i Lørenskog. Dette utløser et barnehagebehov på fem avdelinger. Scenario 3 representerer et høyalternativ der vi etter kommunens ønske har brukt utbyggingsprosjektet Ødegården grunnlag. Scenarioet vil utløse sju avdelinger i to til tre år, men vil stabilisere seg med et behov for seks avdelinger et par år etter siste byggetrinn er ferdigstilt og innflyttet.

Boligene er planlagt faset inn gradvis over en lang periode, med innflytting fra 2029 til 2040. Behovet for barnehageplasser vil være begrenset de første årene. Dette gir god tid til å dimensjonere barnehageutbyggingen som utløses av prosjektet etter hvert som innflyttingen foregår.

Beregningene innenfor hvert scenario bygger på de samme forutsetningene og datagrunnlag som kommunens oppdaterte barnehageplan bygger på.

Utbyggingsområde med 960 boliger vurdert i tre scenarier

Solon Eiendom (tiltakshaver) gjennomfører en områderegulering av Fjellhamar sentrum. Det aktuelle området består av tre tilknyttede tomter, kalt Øst, Vest og Skoletomten. Planleggingen har pågått over lang tid, med flere endringer underveis. De foreliggende planene legger opp til en noe mer moderat utbygging enn det som lå til grunn for kommunens første antydninger om antall avdelinger eller barnehager utbygger skulle tilrettelegge for. Vi presenterer her oppdaterte beregninger basert på reviderte planer, der vi også har tatt hensyn til kommunens siste befolkningsframskrivninger og barnehageprognoser.

Det er fremdeles usikkerhet knyttet til utbyggingsprosjektet, særlig for de byggetrinnene som ligger langt fram i tid, og for innfasingen av de ulike trinnene. Selv om antall boliger er kjent, vil det alltid være betydelig usikkerhet med hensyn til antall og sammensetning av beboere som velger å flytte til området. Vi har derfor utarbeidet tre ulike scenarier, der vi har avledet barnehagebehovet i hvert enkelt tilfelle.

Følgende scenarier er analysert:

Scenario 1 – Boligblokk: Her har vi lagt til grunn samme aldersfordeling ved innflytting som vi finner i boligblokker i Lørenskog kommune i dag. Det er forutsatt noe høyere antall beboere per boenhet enn det statistikken viser for boligblokker i kommunen.

Scenario 2 – Basis: Her har vi lagt til grunn samme aldersfordeling ved innflytting som i Lørenskog kommune sett under ett, med utgangspunkt i befolkningssammensetningen i 2025. Kommunens framskrivninger viser en avtagende andel barnehagebarn i forhold til skolebarn og øvrige aldersgrupper. Sammensetningen av forventet vekst viser med andre ord en lavere andel barnehagebarn enn det vi har lagt til grunn i dette scenarioet.

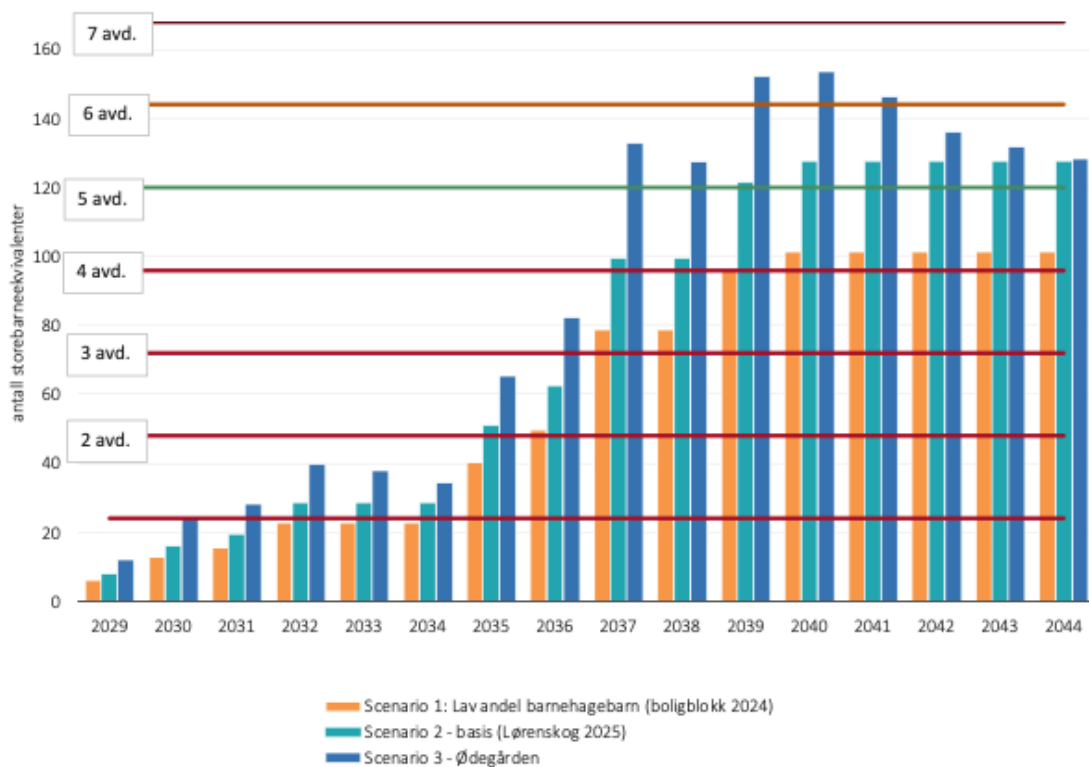
Scenario 3 – Ødegården: Dette scenariet er utarbeidet etter ønske fra kommunen. Her er befolkningssammensetningen fra et konkret utbyggingsprosjekt i kommunen – Ødegården – brukt som utgangspunkt. Vi har forutsatt at hvert byggetrinn får en innflytting som nøyaktig samsvarer med befolkningssammensetningen i Ødegården i 2023. På grunn av stor variasjon i aldersfordelingen blant barn i alderen 1–5 år, og mellom barnehagebarn, grunnskolebarn og ungdom under 20 år, får dette scenariet en annen utviklingsbane gjennom utbyggingsperioden enn de øvrige.

Vi vurderer basisscenarioet som det mest sannsynlige, med scenario 1 som mer sannsynlig enn scenario 3. Samtlige tre scenarier vurderes som mulige utfall og gir etter vår vurdering et godt bilde av usikkerheten knyttet til den planlagte utbyggingen.

Vekst opp mot seks avdelinger i 2040 i basisscenarioet

Resultatene fra hovedberegningen vises i følgende figur:

Figur S.1 Antall barnehageplasser og avdelinger i scenario 1, 2 og 3

Basisscenarioet vises i de turkise søylene og vurderes som det mest sannsynlige. Linjene viser maksgrensen for avdelingsstørrelser, der hver avdeling består av 24 storebarnekvivalenter. Som det fremgår av figuren, kan det oppstå behov for sju avdelinger i noen få år i scenario 3, før behovet avtar etter hvert som de store årskullene ved innflytting blir eldre og antall barnehagebarn nærmer seg nivået i basisscenarioet.

Følsomhetsanalyser viser at forskjellene mellom scenarioene gir et robust bilde av mulige utfall. Færre, og eventuelt større, boliger vil for eksempel gi flere barn per boenhet, men likevel færre barn totalt. Det kan likevel ikke utelukkes at utbyggingen vil gi færre barnehagebarn enn det som er beregnet i lavalternativet representert ved scenario 1. Boligområdet kan bli attraktivt for personer over 60 år eller husholdninger uten barn. Dette kan for eksempel skje gjennom intern rotasjon i kommunen, kombinert med fortsatt innflytting. Ved slik rotasjon kan eneboliger, rekkehus og tomannsboliger frigjøres for småbarnsfamilier. Barnehagebehovet kan da oppstå andre steder i kommunen. Basisscenarioet, som speiler befolkningen i 2025, vil i så fall kunne representere veksten i barnehagebehov som utbyggingen utløser, selv om etterspørselen kommer fra andre områder enn Fjellhamar.

Fleksibilitet i scenarioene

I beregningene har vi lagt hele avdelinger til grunn. Dette gir stor fleksibilitet og mulighet til å ta opp flere barn enn de som har rett til barnehageplass. Ved å følge utviklingen etter hvert som byggetrinnene ferdigstilles, vil det kunne utarbeides mer presise prognoser.

Etter det vi forstår, har det vært vurdert om utbygger også skal tilrettelegge for 100 erstatningsplasser for dagens midlertidige barnehage i den gamle skolebygningen på skoletomta. Dette vil i så fall kreve fire avdelinger i tillegg til de som er beregnet over. Med unntak av en mulig kort periode på to–tre år i scenario 3, vil dette tillegget kunne løses innenfor en ramme på 10 avdelinger. Det må i så fall vurderes om denne størrelsen kan realiseres innenfor det tomtearealet som er lagt inn som en beregningsteknisk forutsetning for analysene. Dersom det må settes av et større tomteareal, eller eventuelt mer enn én tomt, vil dette naturlig nok gå ut over boligbyggingen.

Anbefaling

Sett i lys av kommunens økonomiplan og befolkningsframskrivinger, kan det være hensiktsmessig å tilrettelegge for etablering av en noe større barnehage sent i utbyggingsperioden, fremfor å etablere mindre barnehager eller åpne avdelinger løpende etter hvert som behovene oppstår. Dette handler både om barnehageøkonomi, utbyggerøkonomi og kommuneøkonomi – alle vil tjene på at man optimaliserer og ser helheten i sammenheng.

Etter vår vurdering er det mye som taler for at basisscenarioet er det mest sannsynlige, gitt den foreliggende informasjonen om utbyggingsprosjektet, tilgjengelige data og kommunens egne barnehageprognoser. Vi anbefaler derfor at dette scenariet legges til grunn i den videre planleggingen. Etter at første byggetrinn er ferdig innflyttet, vil man få en bedre indikasjon på husholdningssammensetningen og barneandelen i boligene som utvikles. Det er likevel verdt å merke seg at basisscenarioet har en noe høyere andel barnehagebarn enn det som er forutsatt i

kommunens egne befolkningsframskrivninger for hele kommunen. Scenario 1 kan derfor ikke utelukkes.

1 Innledning

Solon Eiendom (tiltakshaver) jobber med en områderegulering av Fjellhamar sentrum. Planområdet består av tre tilknyttede tomter, kalt Øst, Vest og Skole-tomten. Det er et mål at prosjektet ivaretar en sammensetning av personer i ulike alder, livssituasjon og sosioøkonomisk situasjon.

Ved oppstart av planarbeidet skisserte Lørenskog kommune et mulig krav til utbygger om å tilrettelegge for barnehageplasser som utløses av utbyggingen på de tre nevnte tomtene. Kommunen antydte da et mulig behov for barnehager på fem til seks avdelinger på hver av de tre tomtene. Dette gir totalt 15-18 avdelinger. Vanlig praksis i kommunen er 24 store barn (over 3 år) eller 12 små barn (under 3 år) per avdeling.¹ Med tilsvarende størrelser på avdelingene, betyr dette at boligprosjektet i Fjellhamar i utgangspunktet skulle legge til rette for 360-432 nye barnehageplasser.

Planarbeidet har pågått over flere år. Utbyggingsplanene er revidert og endret i flere omganger. Kommunens plan for barnehage- og skoleutbygging med framskrivninger av blant annet barnehagebehov og planer for boligutbygging, er også justert underveis. De første antydningene om barnehagebehov som utløses av prosjektet, er derfor ikke lenger relevante.

I denne rapporten gir vi en oppdatert analyse av barnehagebehovet som utløses av utbyggingsplaner for Fjellhamar sentrum. Analysene er basert på foreliggende utbyggingsplaner og bruk av scenarioanalyser der vi legger til grunn data fra SSB og Lørenskog kommune for å beregne hvor mange barnehageplasser som utløses, gitt ulike forutsetninger om innfasing av prosjektet og sammensetningen på husholdningene som flytter inn i boligene. Lørenskog kommune har bidratt med data, og også gitt innspill til hvilke scenarioer som skulle utredes.

1.1 Rapportens disposisjon

I kapittel 2 vi redegjør vi for generelle utviklingstrekk om barnehagedekning i Lørenskog kommune. Videre presenteres bakgrunnsinformasjonen om barnehageplasser og lovpålagte krav for kommunen. Vi viser befolkningsprognoser samt generelle utviklingstrekk i flyttemønster. Vi redegjør deretter for barnehageprognoser og sammenligner dette med den faktiske utviklingen i perioden 2018-2022, samt prognoser for antall barn i barnehager basert på ulike befolkningsframskrivninger for kommunen fra SSB. Kapitlet danner rammebetingelsene og grunnlaget for scenarioanalysen i kapittel 3.

I kapittel 3 avleder vi barnehagebehovet som utløses av utbyggingsprosjektet gjennom tre sett scenarioer. Videre analyserer vi behovet for barnehageplasser som kan tilskrives boligprosjektet på Fjellhamar. Kapitlet avsluttes med en kort oppsummering og anbefaling.

I vedlegg A ser vi på treffsikkerheten i Lørenskog kommune sine befolkningsprognoser.

¹ Ett småbarn (under 3 år) tilsvarer to storebarnsekvivalenter..

2 Barnehagedekning og -planer

I dette kapittelet går vi kort gjennom sentrale krav i barnehageloven², barnehagedekningen i Lørenskog kommune og hovedtrekkene i Lørenskog kommunes barnehageplan. Vi ser også på befolknings sammensetningen og aldersfordeling i ulike boligkategorier i Lørenskog kommunene i dag.

Kapitlet danner grunnlaget for forutsetninger og inngangsdata for scenarioanalysene som presenteres i kapittel 3 der vi beregner hvor stor andel av kommunens barnehagebehov som utløses av prosjektet.

2.1 Lovpålagte krav

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 16 i Barnehageloven. Lørenskog kommune har frem til nå hatt tilstrekkelig med barnehageplasser til å innfri denne retten. For å sikre at kommunen til enhver tid innfrir retten til barnehageplass, har kommunen anbefalt at dekningsgraden bør ligge i overkant av minimumsforpliktelsen. (Lørenskog kommune, 2019; 2023b)

Tekstboks 2.1 Utvalgte paragrafer fra Barnehageloven

«§ 7 b. **Krav til samlet barnehageanlegg:** Kommunale og private barnehagers lokaler og utearealer skal ligge samlet, med mindre særlige hensyn tilsier at de er på ulike steder.

§ 10. **Barnehagemyndighetens ansvar:** Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter. Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 16. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

§ 16. **Rett til plass i barnehage:** Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehage-plass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år i samsvar med denne loven med forskrifter. Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

§ 26. **Grunnbemanning:** Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.»

Kilde: Kilde: Lovdata: Lov om barnehage

Krav til beliggenhet og arealnormer for barnehager er fastsatt gjennom forskrift og vist i følgende tekstbokser. Disse forskriftene er relevante for å kunne vurdere plassering av barnehage i forbindelse med utbyggingsprosjektet.

Tekstboks 2.2 Forskrift om helse og miljø i barnehager - § 5. Beliggenhet

«Den som planlegger drift av virksomhet omfattet av forskriftens virkeområde skal ved valg av beliggenhet for virksomheten ta hensyn til risikoforhold som blant annet trafikk, luftforurensning, støy, klima og områdets utforming slik at virksomhetens miljø til enhver tid er helsemessig forsvarlig.»

Kilde: Kunnskapsdepartementet (2007; 2012). Veileder for utforming av barnehagens utearealer (2007);

² Utvalgte paragrafer fra [Lov om barnehager \(barnehageloven\)](#), er inkludert dersom de anses som relevant bakgrunnsinformasjon for den videre diskusjonen om behovet for barnehageplasser.

Tekstboks 2.3 Kunnskapsdepartementets arealnormer i barnehager

«Veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og 1/3 mer (ca. 5,3 kvadratmeter) per barn under tre år.

Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som leke- og oppholdsarealet inne. Det vil si ca. 24 kvadratmeter for barn over 3 år og ca. 33 kvadratmeter under 3 år.

Det er områder for barns lek som inkluderes. Områder til for eksempel boder/skur for oppbevaring av leker og sykkelstativ kommer i tillegg.

Det må samtidig være mulighet for barn å sove ute uten at det kommer i konflikt med barn som leker.»

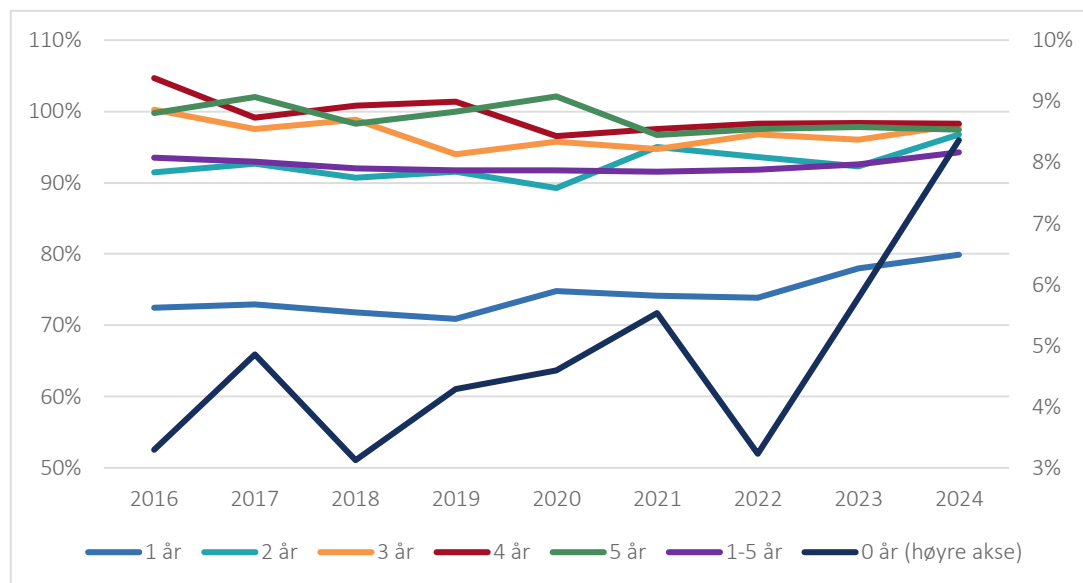
Kilde: Rundskriv F-08-06: Barnehageloven med forskrifter og Kunnskapsdepartementets merknader (2012)

2.2 Dekningsgrad i Lørenskog kommune

Figur 2.1 viser dekningsgraden for de ulike barnehagekullene i Lørenskog kommune i perioden 2016-2024. Kommunen har en målsetning om en dekningsgrad på 93,5 prosent av kullene i alderen ett til fem år. I 2024 gikk 94 prosent av barna i aldersgruppen 1-5 år i barnehage. Ledig kapasitet har vært benyttet til å gi tilbud til barn som ikke har rett til barnehageplass. Figuren inkluderer også barn som er yngre enn det som utløser rett til barnehageplass (0 år, leses på høyre akse).

Følgende figur viser andelen barn med barnehageplass fordelt på aldersgrupper.

Figur 2.1 Andelen barn med barnehageplass for ulike aldersgrupper i Lørenskog kommune, 2016-2024

Kilde: Vista Analyse, basert på SSB tabell 07459 (folkemengde) og 09169 (barn i barnehage).

I figuren overstiger dekningsgraden 100 prosent for noen av kullene enkelte år. Utdanningsdirektoratet peker på to mulige årsaker til at dette kan oppstå: i) Beregning av folkemengde har referansetid 1. januar mens måletidspunktet for barn i barnehage er 15. desember, og ii) noen barn med barnehageplass i kommunen kan være folkeregistrert i en annen kommune.

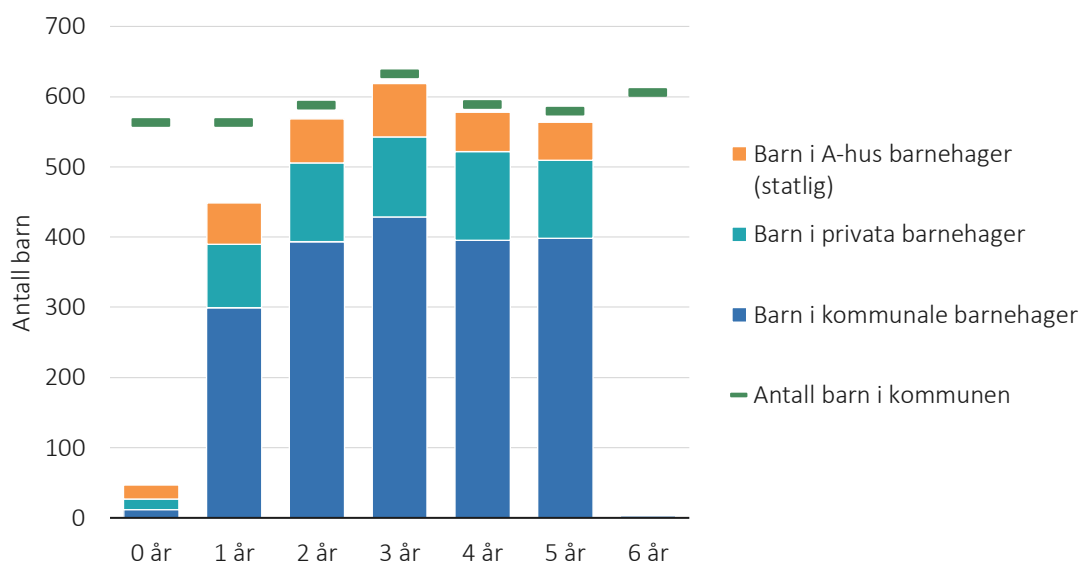
Private barnehager har egne opptaksregler og kan velge å ta opp barn fra andre kommuner. I Lørenskog kommune er det i all hovedsak A-hus barnehagen som har barn fra andre kommuner.

A-hus sitt barnehage tilbud er rettet mot personalet på sykehuset, uavhengig av bostedskommune. Dette innebærer at alle som er ansatt på Ahus kan søke om barnehageplass i Ahus-barnehagene, uavhengig av hvilken kommune man bor i. Ved ledige plasser tilbys plasser til barn som bor i Lørenskog kommune uten at foreldre er ansatt på sykehuset.

Lørenskog kommune sitt lovpålagte ansvar er avgrenset til å oppfylle retten til barnehageplass for alle som er bosatt i kommunen. Barn som bor i en annen kommune gis ikke plass i en kommunal barnehage.

Figur 2.2 viser antall barnehagebarn i Lørenskog kommune, fordelt på barnehagenes eierskap, og antall barn totalt i kommunen. Som det framgår av figuren, har kommunen den største andelen av barnehagebarna (68 prosent).

Figur 2.2 Antall barn i Lørenskog kommune 0-6 år, og barn i barnehager fordelt etter eierforhold, 2024

Kilde: SSB Tabell 14522: Barn i barnehager, etter eierforhold, oppholdstid, år, statistikkvariabel, alder og region

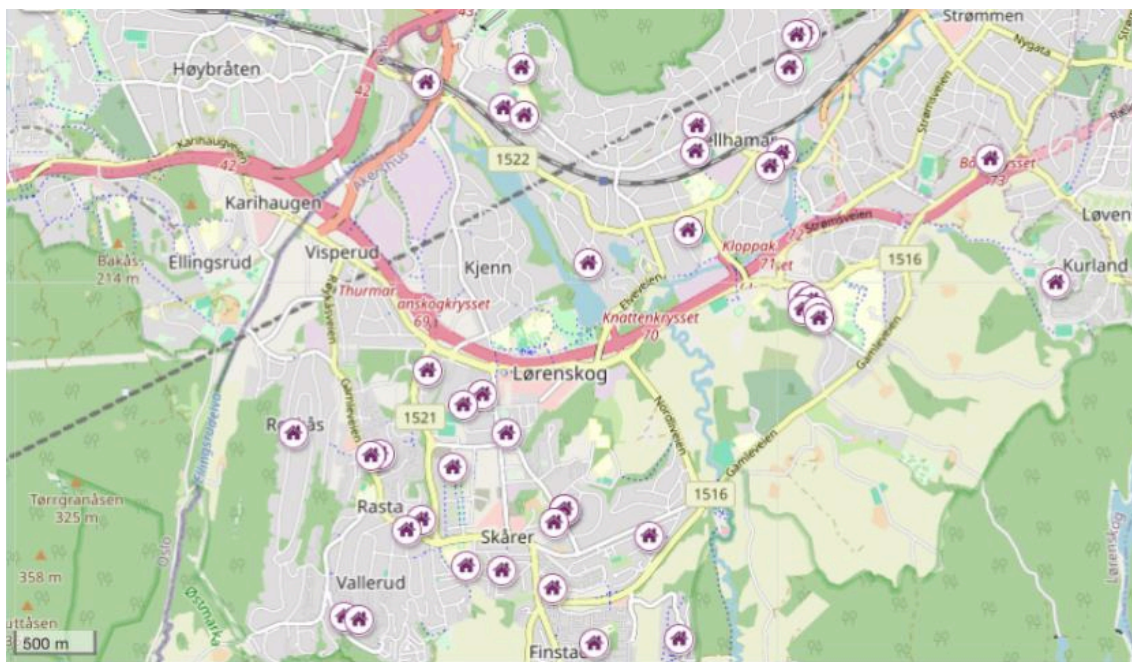
Totalt var det 2830 barn i aldersgruppen 0-6 år som hadde barnehageplass i Lørenskog i 2024 (SSB).

2.3 Dagens barnehage tilbud

Det er i dag registrert totalt 44 barnehager i Lørenskog kommune (jf. Figur 2.3). Av disse er:

- 21 ordinære kommunale barnehager,
- 11 private ordinære barnehager
- 5 A-hus barnehager (statlig)
- 7 private familiebarnehager

Figur 2.3 Barnehager i Lørenskog, kommunale, ikke-kommunale, ordinære, åpne og familiebarnehager

Kilde: Kart hentet fra Utdanningsdirektoratet: Barnehagefakta. <https://barnehagefakta.udir.no/sok/kart>

I 2023 ble det etablert en midlertidig barnehage på gamle Fjellhamar skole på den såkalte «Skoletomta» i tiltakshavers boligprosjekt jf. Figur 2.4. Etter en utvidelse i 2025 består denne barnehagen av fire store barns avdelinger og tre småbarnsavdelinger. Dette gir til sammen sju avdelinger og 168 plasser målt i storebarnekvivalenter. (Lørenskog kommune, 2019) (Lørenskog kommune, 2023c) Andre kommunale barnehager som grenser til eller ligger svært nær utbyggingsområdet er; Fjellhamar Gård (tre avdelinger), Fjellhamar barnehage (5 avdelinger) og Fjellsrud barnehage (7 avdelinger).

Figur 2.4 Kommunale barnehager nær eller i tiltakshavers boligprosjekt

Kilde: Kart hentet fra Utdanningsdirektoratet: Barnehagefakta. <https://barnehagefakta.udir.no/sok/kart>

I forslag til ny Plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog kommune 2023 (Lørenskog kommune, 2023c) foreslås det en utbygningstakt og rekkefølge for barnehager:

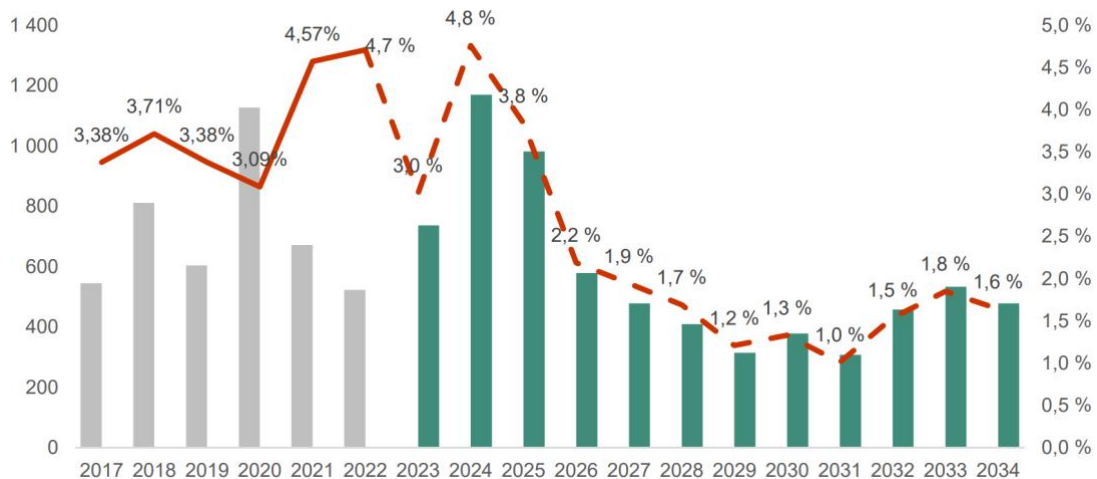
- Skårerbyen + 3 nye avdelinger på Gamle Fjellhamar skole, 2024
- Kjennveien, 2025
- Løkenåsveien + ev. kjeller på Fjellhamar gård i 2026,
- Skårer gård i 2027,
- Ny tomt i 2028,
- Barnehage i boligblokk/Skårerødegården i 2030, og
- Barnehage i Fjellhamarområdet i 2034, 2036 og 2038.

Forslagene fra 2025 og framover var ikke ferdig utredet da planen ble lagt fram. I behandlingen av saken bes kommunedirektøren om å fortsette med utredning av hvilke tomter som er mest egnet for nye barnehager, eller utvidelse av eksisterende barnehager.

2.4 Lørenskog kommunes befolkningsprognose

Kommunens befolkningsprognose fra 2022 er beskrevet i «Økonomiplan 2024-2027 Perspektivmeldingen» under kapittel 4 om «Demografiutvikling og boligbygging», og gjengitt i Figur 2.5. Lørenskog kommune har utarbeidet nye befolkningsprognoser som bl.a. ligger til grunn for *Forslag til plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog* (Lørenskog kommune, 2023b). I forbindelse med vårt arbeid har vi fått tilgang til disse prognosene, som også er lagt til grunn for våre analyser.

Figur 2.5 Befolkningsprognose for Lørenskog kommune, 2022

Kilde: Lørenskog Kommune, Økonomiplan 2024-2027 Perspektivmeldingen, 2023 s. 14

Lørenskog kommune opplevde en svært høy befolkningsvekst i 2022 (4,7 prosent). Veksten var nesten dobbelt så stor som prognosen (2,6 pst). Kommunen påpeker at antallet nye innbyggere per nye boenhet var dobbelt så høyt (4 prosent) i 2022 som normalen i årene forut (rundt 2 prosent). Det fremmes to hypoteser for hva den høye veksten kan skyldes (2023a):

- Høy prisvekst på bokostnader (rente, strøm, og annen prisvekst) kan ha ført til at flere velger å leie ut deler av boligen.

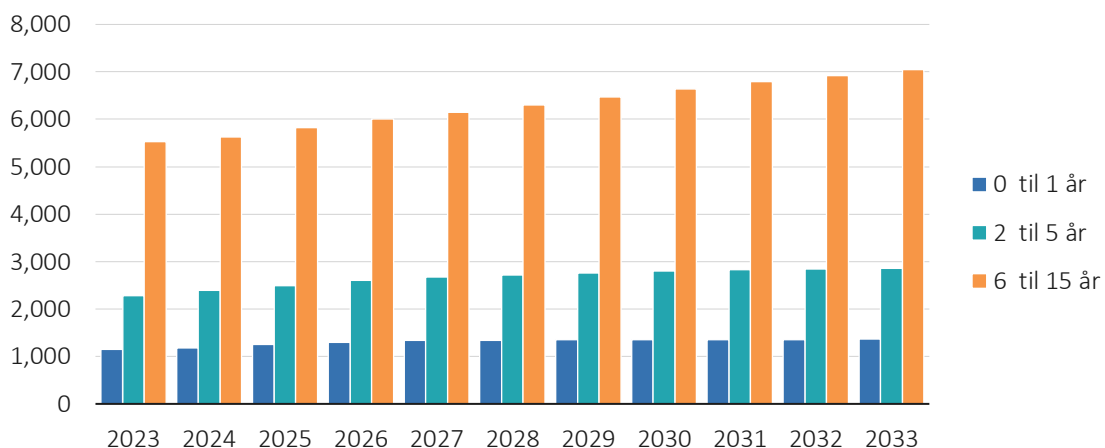
- Folk velger å bo trangere enn tidligere (f.eks. på grunn av samme årsak som ovenfor, eller tilstrømmingen av flyktninger).

I økonomiplanen konkluderes det med at «alt tyder på at Lørenskog vil fortsette å tiltrekke seg nye innbyggere, særlig unge i etablererfasen og barnefamilier. Dette er tydelig i områder med høy boligutvikling, men trenden er også den samme i godt etablerte boligområder. Kommunen har hatt økende fødselsoverskudd de siste 10 årene» (Lørenskog kommune, 2023a).

2.5 Lørenskog kommunes barnehageprognose

I Utkast til plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog fra 2023 (Lørenskog kommune, 2023b) presenteres prognoser for utviklingen i barnehagebarn og grunnskolebarn. I Figur 2.6 viser vi forventet vekst for de nærmeste 10 årene. Vi har beholdt samme aldersinndeling som kommunen har brukt. Som det framgår av figuren forventes det en fortsatt vekst i barn i barnehagealder på i underkant av 800 barn når også barn under ett år inkluderes i tiårsperioden. Dersom vi kun ser på vekst i antall barn med rett til barnehageplass, får vi en forventet vekst på om lag 670 barn. Utbyggingsprosjektet på Fjellhamar er inkludert i denne prognosen.

Figur 2.6 **Utvikling i antall barnehage- og grunnskolebarn, 2023 - 2033**

Kilde: Utkast til plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog (Lørenskog kommune, 2023b, s. 5)

I utkast til plan for barnehage- og skoleutbygging (Lørenskog kommune, 2023b) vises det til at prognosene for innflytting i planlagte boligprosjekter varierer fra gang til gang og at det derfor vil være en viss risiko med hensyn til å planlegge riktig kapasitet. Det pekes på at det er uheldig både å bygge for mye og for og å måtte avvise barnehagebarn fordi kommunene ikke har bygget nok. Prognosene fra 2023 er tatt noe ned i forhold til prognosene som ble utarbeidet i 2022 som følge av at noe lavere boligprognoser enn det som tidligere ble lagt til grunn.

2.5.1 Barnehagebehov avledes av befolkningsprognosene

Kommunen bruker siste oppdaterte befolkningsprognose og en dekningsgrad på 93,5 prosent av kullene i alderen ett til fem år for å estimere forventet antall barnehagebarn i årene fremover. Kommunens barnehageprognoser viser at det er behov for omtrent 100 nye barnehageplasser i året dersom dekningsgraden på 93,5 prosent skal opprettholdes. Kommunens prognoser

inkluderer nye og kjente utbyggingsplaner. Utbyggingen av Fjellhamar er hensyntatt i befolkningsframskrivingen.

Lørenskog kommunes siste tilgjengelige prognose for barnebehov finner vi i forslag til plan for barnehage- og skoleutbygging fra høsten 2023 (Lørenskog kommune, 2023b).

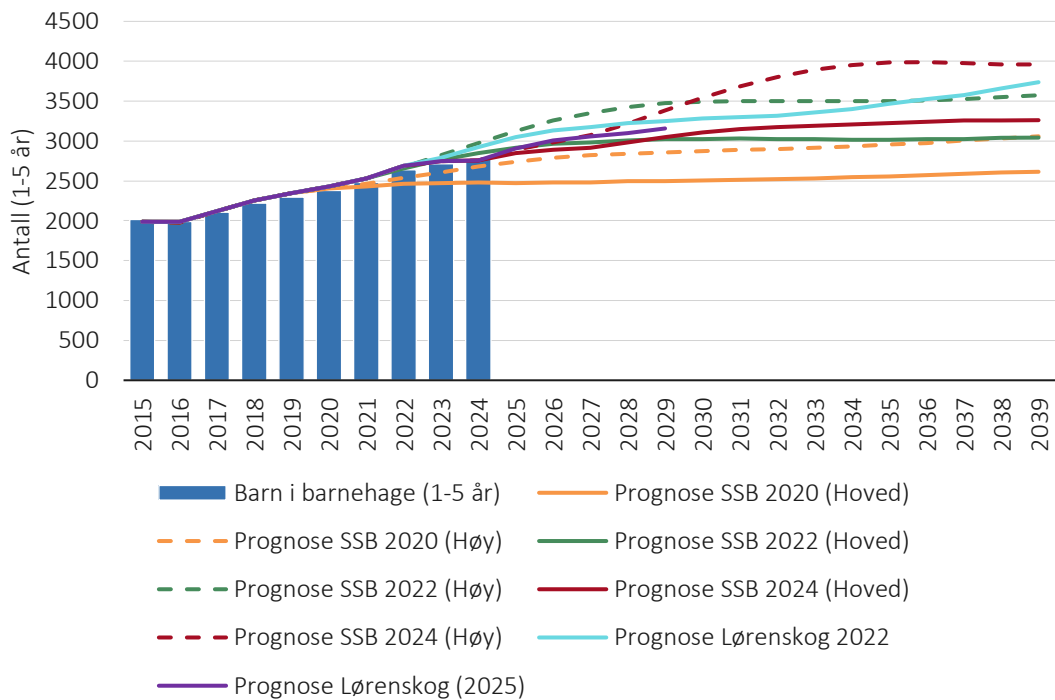
Figur 2.7 viser historisk utvikling for antall barn i barnehage (1-5 år) i Lørenskog kommune, sammenlignet med framskrivninger av behovet for barnehageplasser fremover basert på ulike befolkningsprognoser for barn i barnehagealder (1-5 år) og en dekningsgrad på 93,5 prosent. Vi viser fremskrevet behov basert på SSBs befolkningsframskrivninger i hovedalternativet (middels nasjonal vekst) og høy nasjonal vekst for fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og netto innvandring fra 2020, 2022 og 2024. Vi gjør samme øvelse basert på Lørenskogs egne befolkningsframskrivninger fra 2022 og 2025 (beregnet med utgangspunkt i fremskrevet vekst hentet fra Økonomiplanen).

Figuren viser at prognoser basert på SSBs befolkningsframskrivninger fra 2020 (gule linjer) har vært noe lavere enn den faktiske utviklingen i perioden 2020-2024. Prognoser basert på SSBs framskrivninger fra 2022 (grønne linjer) er mer treffsikre, etter en oppjustering i befolkningsveksten fra 2020-fremskrivningene. SSBs siste befolkningsframskrivninger fra 2024 (røde linjer) er videre oppjustert, og er nå nærmere Lørenskogs befolkningsframskrivninger fra 2022 (turkis linje). Lørenskog har nedjustert sine befolkningsprognoser for barn i alderen 1-5 år fra Økonomiplanen fra 2025 (lilla linje), og er nå svært lik SSBs siste framskrivninger.

SSBs prognoser fra 2020 (turkise linjer) er noe lavere enn den faktiske utviklingen i antall barn i barnehagen (mørkeblå stolper) fra 2020 til 2022.

Historisk har Lørenskog kommune sine egne prognoser vært mer treffsikre enn SSB, men figuren viser at SSB og Lørenskogs framskrivninger konvergerer etter at SSB endret sine framskrivningsmetoder i 2019 (se diskusjon i vedlegg A).

Figur 2.7 Behov for barnehageplasser basert på SSB (2020; 2022;2024) og Lørenskog (2022)

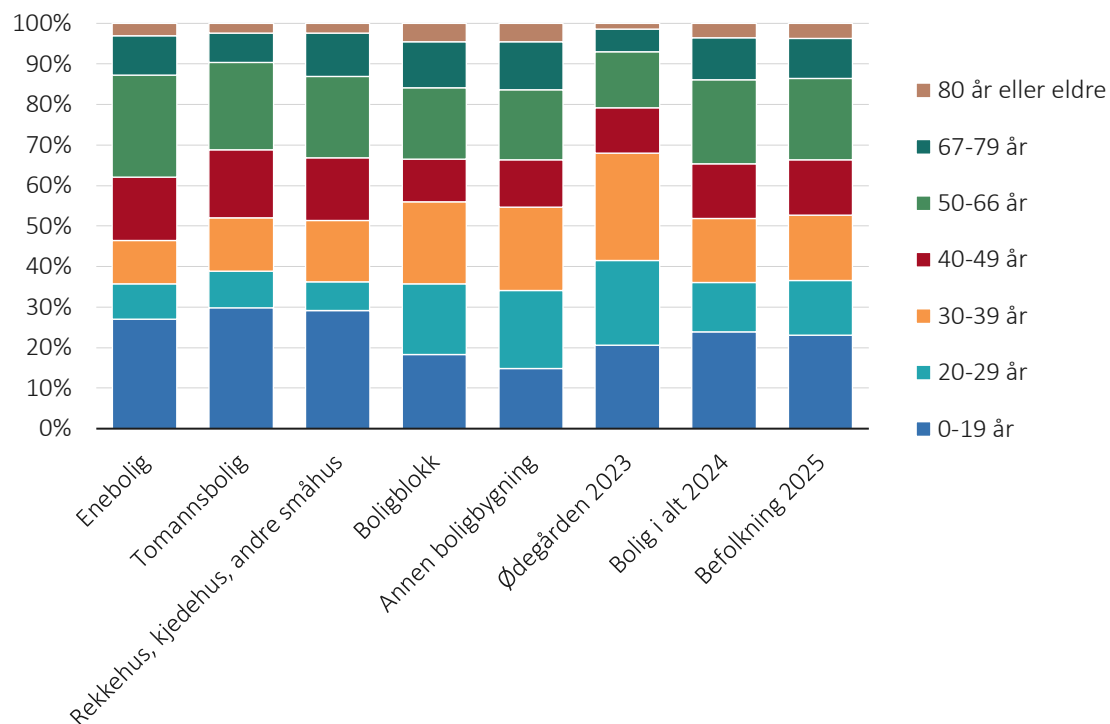
Kilde: Vista Analyse basert på SSB tabell 13600, 11168, 11668, 12882 (befolknings framskrivninger), 07459 (folkemengde) og 09169 (barn i barnehage), samt befolkningsprognose fra Lørenskog kommune for perioden 2023-2040 etter ettårig aldersgrupper. Basert på dagens dekningsgrad per 1.1.2023.

2.6 Aldersfordeling og sammensetning av husholdninger i ulike boligkategorier

For å kunne vurdere hvor mange barn i barnehagealder utbyggingsprosjektet vil generere, er det relevant å ta utgangspunkt i hvordan befolkningen i Lørenskog, fordelt på aldersgrupper, fordeler seg på ulike boligtyper. Dette vises i Figur 2.8.

I figuren vises også aldersfordelingen på beboere som har flyttet inn i utbyggingsprosjektet Luhr/Skårerødegården (Ødegården) i Lørenskog kommune, per 1.1.2023.

Figur 2.8 Personer etter boligtype og aldersgruppe. Lørenskog kommune, 2024, Befolkning 2025 og alderssammensetning Ødegården 2023

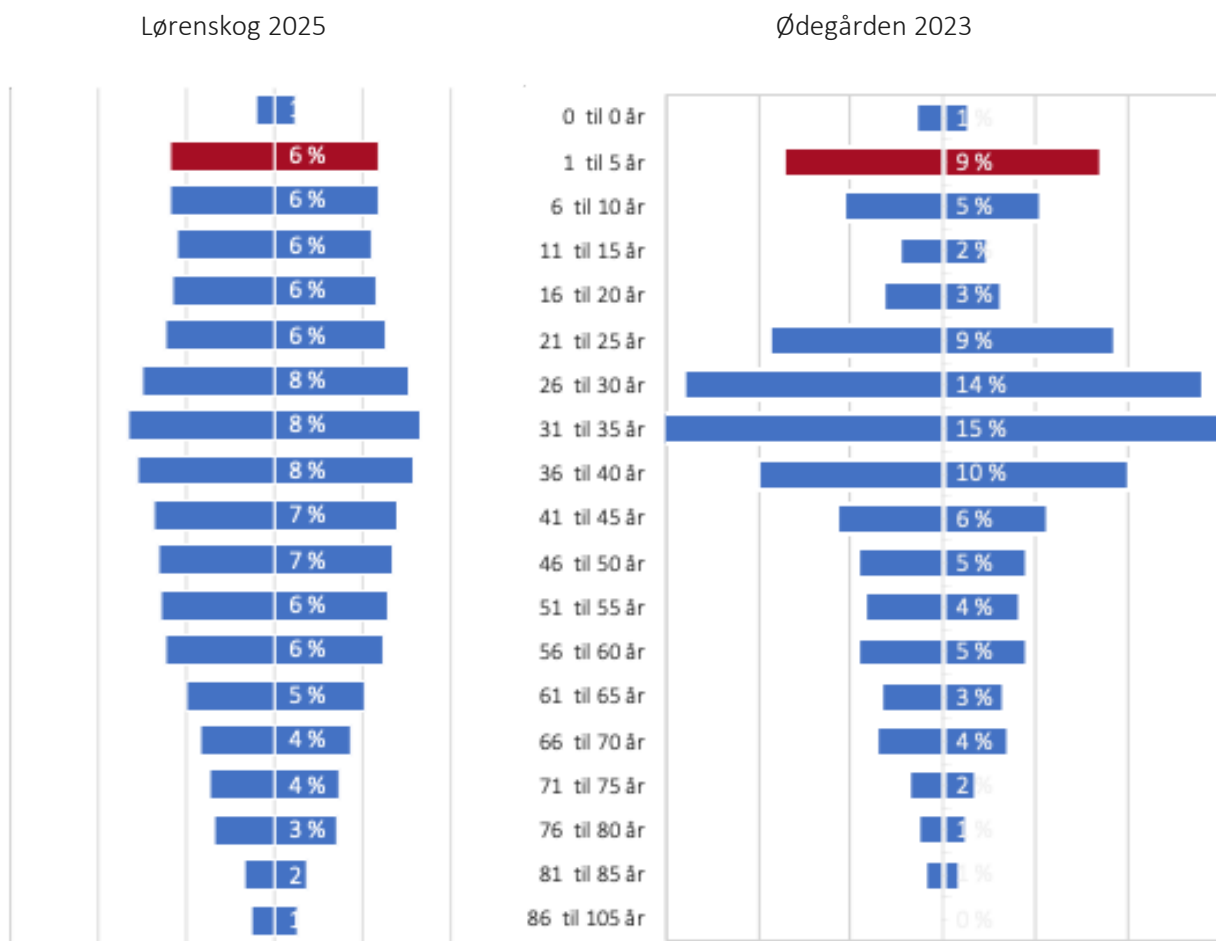
Kilde: SSB: 11031 Personer, etter statistikkvariabel, region, alder, år og bygningstype. Lørenskog kommune: Beboere Luhr/Skårerødegården (Ødegården 2023)

Som det framgår av figuren, er det store variasjoner i alderssammensetningen på tvers av boligtyper. Andelen i aldersgruppen 0-19 år er lavest i kategoriene boligblokk og for Ødegården, i tillegg til annen boligbygging.

2.6.1 Alderssammensetning i kommunen 2025 og Ødegården 2024

Figur 2.9 viser alderssammensetning i Lørenskog kommune totalt (2025) sammenlignet med Ødegården (2023). Vi ser av figuren at Ødegården har en større andel barnehagebarn enn Lørenskog kommune sett under ett har, og en lavere andel grunnskolebarn og personer fra 16 til 19 år. På tross av en lavere andel personer i alderskategorien 0-19 år, har Ødegården en større andel barnehagebarn i 2023 (ved innflytting) enn det kommunen under ett har. Kommunen ønsket at beboersammensetningen for Ødegården skulle danne grunnlaget for ett av scenarioene. Dette er fulgt opp i kapittel 3 der vi analyserer hvilket barnehagebehov som utløses gitt ulike forutsetninger (scenarioer) om sammensetningen av beboere som flytter inn.

Figur 2.9 Befolkningspyramide Lørenskog kommune 2025 og Ødegården 2023

Kilde: SSB 07459: Befolkning, etter region, alder, statistikkvariabel og år, og data tilsendt fra Lørenskog kommune

Figur 2.9 viser at Ødegården boligprosjekt har truffet godt i kategorien småbarnsfamilier og unge i etableringsfasen. Sammenlignet med befolkningssammensetningen for hele kommunen, ser vi at andelen barn med rett til barnehageplass (1-5 år) er betydelig høyere enn for befolkningen sett under ett (9 prosent kontra 6 prosent). Vi ser også at aldergruppen 31 til 35 år er nær dobbelt så høy for Ødegården som for kommunen sett under ett.

Med tanke på planlegging av barnehagekapasitet som skal møte etterspørsel fra Ødegården framover, må det gjøres vurderinger av forventet rotasjon blant de som har flyttet inn, samt fruktbarhet blant de som blir boende. Dersom beboeren som har flyttet inn i Luhr/Skårerødegården (Ødegården) fortsetter å bli boende, vil andelen grunnskolebarn øke på bekostning av barnehagebarn. Samtidig må det forventes at det blant de som har flyttet inn, fortsatt vil være flere som får barn, dvs. at det må forventes at det kommer nye barnehagebarn selv om andelen skolebarn vil øker. På den andre siden kan det heller ikke utelukkes at en stor andel av de som har flyttet inn, har fått de barna de ønsker, og nettopp derfor har flyttet inn i dette boligområdet. I så tilfelle vil andelen barnehagebarn kunne avta i løpet av de neste fem årene, og komme under andelen barnehagebarn for kommunens befolkning sett under ett.

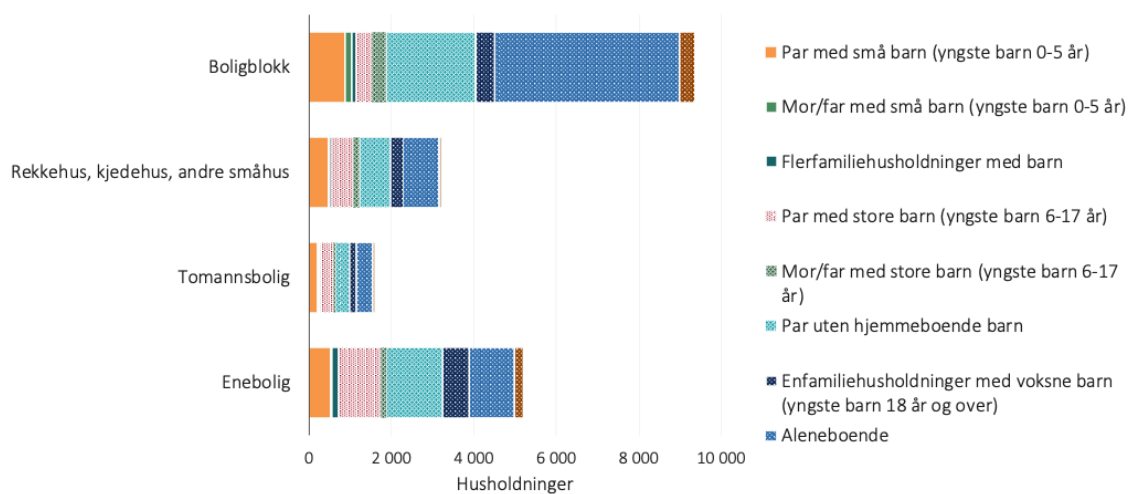
Dersom boligene brukes som et trinn på veien for småbarnsfamilier mot etablering i en langsiktig bolig når barna etter hvert som barna kommer i skolealder, vil boligene derimot kunne erstattes med nye familier med barn i barnehagealder.

Hvilke barnehagebehov som kan knyttes til Ødegården avhenger dermed av om behovet skal vurderes per i dag, på 2-5 års sikt, eller innenfor en tidshorisont som samsvarer med 10-årsperspektivet som er valgt i forslaget til ny barnehage- og skoleplan (Lørenskog kommune, 2023b; Lørenskog kommune, 2023c). Den samme problemstillingen gjelder for Fjellhamarutbyggingen, men med en ytterligere komplikasjon i og med vi ikke har kunnskap om alderssammensetningen på beboerne som flytter inn etter hvert som de ulike områdene bygges ut. Dette kommer vi tilbake til i kapittel 3.

2.6.2 Husholdningstyper og sammensetning i Lørenskog kommune

I tillegg til aldersfordeling i ulike boligkategorier, må vi også vurdere sammensetningen av ulike husholdningstyper for å kunne gjøre begrunnede og rimelige forutsetninger om husholdningssammensetningen i utbyggingsprosjektet. Figur 2.10 viser hvordan ulike husholdningstyper, med og uten barn, fordeler seg på bygningstyper i 2024. Husholdninger uten barn i barnehagealder er stiplet. Som det framgår av figuren er det flest husholdninger med barn i barnehagealder som bor i boligblokk, mens rekkehus, enebolig og tomannsbolig har den høyeste andelen husholdninger med barnehagebarn. Rækkehus har den høyeste andelen husholdninger med barn i barnehagealder med i underkant av 16 prosent mens eneboliger boligblokker har den laveste andelen med i overkant av 11 prosent.

Figur 2.10 Husholdninger fordelt på bygningstyper. Lørenskog kommune 2024

Kilde: SSB Tabell 11080. (kategorien annen boligbygging er utelatt).

Tabell 2.1 viser hvordan sammensetningen av husholdninger for alle boligtyper samlet var i Lørenskog i 2024. Tabellen viser at 11,7 prosent av husholdningene hadde minst ett barn i aldersgruppen 0 -5 år. I tillegg kan kategorien flerfamiliehusholdninger med barn også ha barn i barnehagealder. Inkludert disse husholdningen anslår vi at rundt 12 prosent av husholdningen i Lørenskog kommune har barn i barnehagealder.

Tabell 2.1 Sammensetning husholdninger i Lørenskog kommune 2024, alle boligtyper

Aleneboende	7 472	36,3 %
Par uten hjemmeboende barn	4 826	23,5 %
Par med små barn (yngste barn 0-5 år)	2 142	10,4 %
Par med store barn (yngste barn 6-17 år)	2 313	11,3 %
Mor/far med små barn (yngste barn 0-5 år)	259	1,3 %
Mor/far med store barn (yngste barn 6-17 år)	757	3,7 %
Enfamiliehusholdninger med voksne barn (yngste barn 18 år og over)	1 634	7,9 %
Flerfamiliehusholdninger med barn	351	1,7 %
Flerfamiliehusholdninger uten barn 0-17 år	806	3,9 %
Husholdninger i alt	2 050	100 %

Kilde: SSB tabell 11087

2.7 Oppsummering

Basert på gjennomgangen i dette kapitlet kan vi oppsummere følgende punkter som gir rammebetingelser, forutsetninger og inngangsdata for analysene i neste kapittel:

- Fjellhamarutbyggingen og barnehagebehovene som utløses av denne utbyggingen er inkludert i Lørenskog kommunes barnehageprognoser. Beregningene av hvilket barnehagebehov utbyggingsprosjektet skal dekke handler dermed om å vurdere hvor stor andel av kommunens samlede behov som kan tilskrives utbyggingen.
- Det forventes en fortsatt befolkningsvekst i Lørenskog komme, blant annet at barnefamilier flytter til kommunen. Dette vil gi et behov for nær 100 nye barnehageplasser i året de nærmeste årene.
- Barnehagedekning for aldersgruppen 1-5 år skal være 93,5 prosent.
- Avdelingsstørrelser på barnehager i Lørenskog kommune er 24 barn over 3 år og 12 barn for barn under 3 år. Barnehageplasser regnes i storebarnekvivalenter der barn under 3 år ganges med 2.
- Antall personer per husholdning i Lørenskog kommune var i gjennomsnitt 2,2 personer i 2024. Antall beboere per husholdning varierer fra 1,6 til 2,7 avhengig av boligtype.
- Antall husholdninger med barn i barnehagealder varierer fra 11 prosent til 16 prosent på tvers av boligboligtyper. Gjennomsnittet for alle boliger ligger på om lag 12 prosent.
- Barn med rett til barnehageplass utgjør i underkant av 6 prosent av befolkningen i Lørenskog.

3 Barnehageplasser utløst av boligprosjekt på Fjellhamar

I dette kapitlet presenterer vi analysene som ligger til grunn for våre beregninger av antall plasser og avdelinger som utløses av de foreliggende planene og skissene for boligprosjektet på Fjellhamar.

Resultatene fra analysene viser at boligprosjektet på de tre tomtene samlet sett vil utløse behov for seks barnehageavdelinger innen 2040 i det mest sannsynlige scenariet. Det er imidlertid knyttet usikkerhet til beregningene. For å synliggjøre konsekvensene av denne usikkerheten, har vi utarbeidet ulike scenarier der vi varierer andelen barnefamilier, antall barnehagebarn og antall personer per boenhet.

Scenarioene gir et rimelig robust utfallsrom for de utbyggingsplanene som foreligger per i dag. I lavalternativet (scenario 1) ender behovet i 2040 så vidt over fire avdelinger, mens høyalternativet gir en periode rundt 2040 med behov for sju avdelinger, før behovet stabiliserer seg på seks.

3.1 Forutsetninger om utbyggingsprosjektet

Vi gjøre forutsetninger om:

- Antall boliger og leilighetsmiks på de ulike tomtene
- Innfasing av boligprosjektet
- Husholdningenes sammensetning og antall beboere per boenhet

Forutsetningene er basert på oppdaterte planer per mai 2025. Det er fremdeles usikkerhet knyttet til antall og type boliger som skal bygges på hver av tomtene. Vi har forutsatt at det legges barnehage på en av tomtene. Det er ikke avklart hvor en eventuell barnehage skal plasseres. Forutsetningen om plassering er dermed en beregningsteknisk forutsetning for å få et riktigst mulig antall boliger totalt. Beregningsteknisk har vi plassert en barnehage på skoletomta. Dersom en barnehage i stedet plasseres på noen av de andre tomtene vil dette gi forskyvninger i antall boliger mellom de ulike tomtene. Dersom det må settes av mer areal til barnehageutbygging enn vi har forutsatt, vil dette kunne fortrenge boliger og samlet sett bidra til å redusere antall boliger. Færre boliger vil naturlig nok også redusere antall barnehageplasser som utløses av utbyggingen.

Innfasingen av utbyggingen og innflyttingen i prosjektet har naturlig nok betydning for når det planlagte boligprosjektet vil begynne å genere barnehageplasser. Utbyggingsprosjektet er som nevnt allerede tatt hensyn til i kommunens befolkningsframskrivninger og prognoser for barnehagebehov. Vår analyse anslår hvor stor *andel av det forventede barnehagebehovet som kan utløses av boligprosjektet*.

Det er usikkerhet knyttet til både antall boliger og leilighetsmiks. Utbygger anslår en usikkerhet på +/- 5 prosent, forutsatt at det ikke oppstår ekstreme hendelser med stor betydning for boligmarkedet. Vi har brukt +/- 5 prosent i følsomhetsanalysene for å teste robustheten i de ulike scenariene (se beskrivelse av scenariene i kapittel 3.2).

3.1.1 Antall boliger på de ulike tomtene og leilighetsmiks

Tabell 3.1 gir en oversikt over antall leiligheter og sammensetningen av leiligheter av ulik størrelse og antall rom. For leilighetsmiksen har vi tatt utgangspunkt i informasjon tilsendt fra oppdragsgiver for tomt Øst. Ettersom det per dato ikke foreligger tilsvarende informasjon om de to andre områdene, er det lagt til grunn en tilsvarende fordeling for de øvrige områdene. Vi har ikke skilt mellom leiligheter og rekkehus. Etter det vi er kjent med, planlegges det for noen få rekkehus, begrenset til om lag 3 prosent av boligene. Rekkehus har statistisk sett en større andel husholdninger med barnehagebarn enn boligblokker, men med et begrenset innslag av rekkehus vi ikke dette gi noen vesentlige utslag. I vårt basisscenario har vi tatt utgangspunkt i andelen barnehagebarn totalt i Lørenskog kommune. Dette betyr at vi i praksis har lagt til grunn en befolkningsmiks som inkluderer både eneboliger og rekkehus i vår basisberegning.

Tabell 3.1 Antall leiligheter og leilighetsmiks på de ulike tomtene

Størrelse boenheter	Antall rom	Vest	Skole	Øst	Sum
< 50 kvm	2-roms	139	57	57	253
50 - 80 kvm	2-3 roms	208	86	85	379
80 - 100 kvm	4 roms	109	45	45	198
100-120 kvm	4-5 roms	49	20	20	88
> 120 kvm	4-5 roms	23	10	9	42
Sum boenheter		527	217	216	960

Kilde: Vista Analyse, basert på leilighetsmiks for tomt øst mottatt fra oppdragsgiver 07.09.2023

Tabell 3.1 viser at det for tomt Øst er forutsatt at det bygges 216 boliger, for Vest er det lagt til grunn at det vil bygges 527 boliger mens Skoletomten er forutsatt med 217 boliger. Dette gir totalt 960 boliger, forutsatt at samtlige tomter har tilsvarende størrelsesandeler og romfordeling som for tomt Øst.

I beregningene er det lagt til grunn følgende innfasing med innflyttingsår:

- 2029 Øst 1 (27 prosent av boligene)
- 2030 Øst 2 (29 prosent av boligene)
- 2031 Øst 3 (11 prosent av boligene)
- 2031 Øst 4 og 5 (resten av boligene på tomt Øst)
- 2035 Vest 1 (32 prosent av boligene)
- 2036 Vest 2 (17 prosent av boligene)
- 2037 Vest 3 (20 prosent av boligen)
- 2039 Vest 5 (31 prosent av boligene)
- 2027 Skole (78. prosent av boligene)
- 2039 – 40 resten av boligene på skoletomten

Det er usikkerhet knyttet til innfasingen med økende usikkerhet jo lenger fram i tid vi går. Per dato vurderer vi sannsynligheten for en noe mer forsiktig innfasing de første årene som større enn at boligene ferdigstilles med innflytting tidligere enn det vi har lagt til grunn i scenarioene.

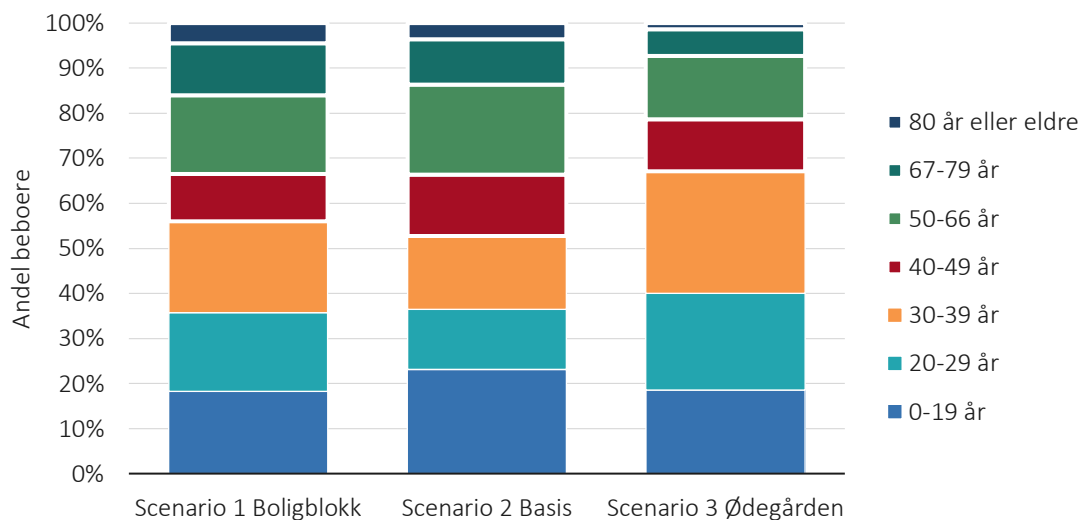
En senere byggestart og utbyggingstempo vil naturlig nok også utsette behovet for barnehageplasser som utløses av prosjektet.

3.2 Tre scenario med alternative befolkningssammensetninger

For å kunne beregne barnehagebehovet som utløses av utbyggingsprosjektet, må vi gjøre forutsetninger om hvem som flytter inn og hvordan befolkningssammensetningen vil bli over tid. I og med det er usikkerhet knyttet til hvordan befolkningssammensetningen blir, har vi utarbeidet tre scenarier. Vi har kalt scenarioene:

1. **Scenario 1 Boligblokk** – aldersfordeling tilsvarende som i boligblokker i Lørenskog i 2024
2. **Scenario 2 Basis** – aldersfordeling tilsvarende Lørenskog kommune i 2025 (jf. Figur 2.9, venstre pyramide)
3. **Scenario 3 Ødegården** der beboersammensetningen på innflyttingstidspunktet er den samme som observert sammensetningen i 2023 (jf. Figur 2.9, høyre pyramide)

Figur 3.1 Aldersfordeling på innflyttingstidspunktet i scenario 1,2 og 3.

Kilde: SSB tabell 11031 (boligblokk 2024), SSB Befolkningsstatistikk Lørenskog 2025 (Basis) og Lørenskog kommune beboersammensetning Ødegården 2023

Merk at figuren viser aldersfordelingen på innflyttingstidspunkt for hvert enkelt byggetrinn. Scenario 2 representerer aldersfordelingen i Lørenskog kommune i 2025. Befolkningsframskrivningene viser en svak forskyvning i alderssammensetningen framover der andelen barnehagebarn avtar noe sammenlignet med 2025. Vi har likevel forutsatt en konstant alderssammensetning som tilsvarende utgangssituasjonen i scenario 2. Det samme gjelder for Scenario 1 selv om de historiske dataene viser at aldersgruppen 0-19 er noe redusert over tid.

Scenario 3 er basert på et mye mindre utvalg med betydelig færre observasjoner enn de to øvrige kategoriene. Befolkningssammensetningen viser også opphopning med ettåringer med nær 60 prosent flere enn gjennomsnittet for aldersgruppen 0-5 unntatt ettåringer. Antall 12-åringer utgjør 10 prosent av antall ettåringer, og som vi ser av figuren over, er andelen i aldersgruppen 0-19 år lav på tross av en høy andel barnehagebarn. Vi vurderer ikke denne befolkningssammensetningen som en stabil sammensetning over tid. I innfasingen av utbyggingsprosjektet har vi derfor tatt hensyn til at beboerne blir eldre, samtidig som vi har lagt

til grunn at nye flytter inn og at nye barn fødes etter mønster fra befolkningsframskrivingene. Dette er en forenkling, men vi vurderer likevel at sammensetningen i framskrevet vekst for kommunene gir det beste grunnlaget for utviklingen i alderssammensetningen for dette scenarioet.

Vi har også gjort forutsetninger om antall beboere per rom og beregnet antall beboere totalt på innflyttingstidspunktet. I hovedberegningen gir denne tilnærmingen 1,74 beboere per boenhet (Jf. Tabell 3.2). Antall beboere per boenhet i Lørenskog i dag varierer fra 1,6 for blokkleiligheter til 2,7 i eneboliger med et gjennomsnitt på 2,2 personer per bolig. Vi har lagt til grunn at det er flere rom enn beboere per bolig, og at det er minst 25 m² per person. Det vil si at vi har forutsatt at det unngås trangboddhet som per definisjon er mindre enn 25m² per person og/eller mindre enn ett rom per person. Vi lagt samme forutsetninger om grad av trangboddhet til grunn for samtlige scenarioer. I tillegg har vi gjort følsomhetsanalyser der vi har vurdert konsekvensene av å endre antall personer per boenhet til samme nivå som er registrert i Ødegåden (2023), dvs. 1,86 personer per bolig.

Tabell 3.2 Forutsetning om antall beboere og grad av trangboddhet.

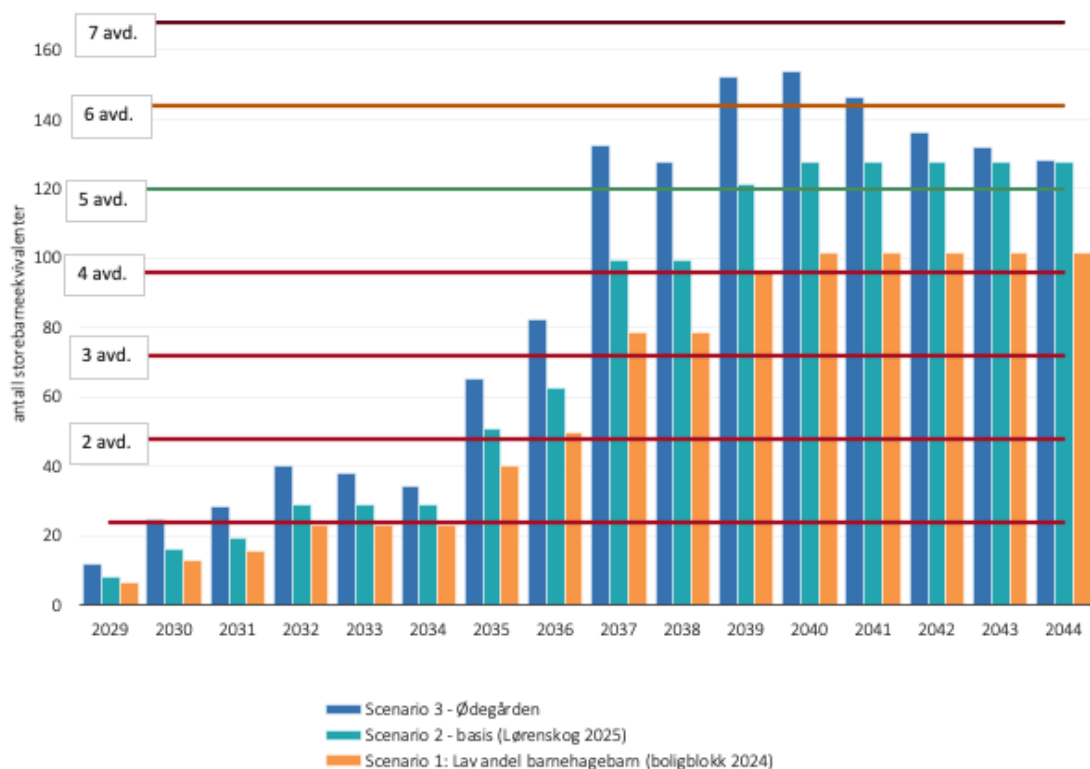
	Vest	Skole	Øst	Sum
Antall Boenheter	527	217	216	960
Antall rom	1 454	599	596	2 649
Beboer per rom	0,63	0,63	0,63	0,63
Personer per boenhet	1,74	1,74	1,74	1,74
Antall Beboere	916	377	375	1 669

3.2.1 Resultat – oppsummering samtlige scenarier

Resultatene fra hovedberegningen vises i Figur 3.2. Figuren viser antall storebarnekvivalenter som er beregnet utløst gitt de oppgitte forutsetningene. I tillegg vises den øvre grensen for ulike avdelingsstørrelser. Figuren viser dermed når antall barnehagebarn forventes å nå en grense som utløser en ny avdeling. Med den skisserte innfasingen av utbyggingen vil de første innflyttingene (2029 og 2030) ikke utløse nok antall barn til å fylle opp en avdeling. I scenario 1 vil det ikke bli behov for to avdelinger før i 2035, mens scenario 2 (basisalternativet) så vidt vil passere grensen for to avdelinger i 2032. Scenario 2 passerer akkurat maksgrensen for fire avdelinger i 2037. Antall barnehagebarn øker fram til 2040 der grensen for fem avdelinger passerer i 2040 og dermed utløser en barnehage med seks avdelinger. Avdelingene vil ikke fylles opp, dvs. at det med seks avdelinger forventes ledige plasser i 2040 (12 ledige plasser). Dersom beboersammensetningen blir som i dagens blokkleiligheter i Lørenskog i 2024, reduseres barnehagebehovet med en avdeling.

I scenario 1 vil utbyggingen akkurat passere maksgrensen for 4 avdelinger, og utløse den femte avdelingen i 2040.

Figur 3.2 Antall barnehageplasser og avdelinger i scenario 1, 2 og 3. Hovedberegningen

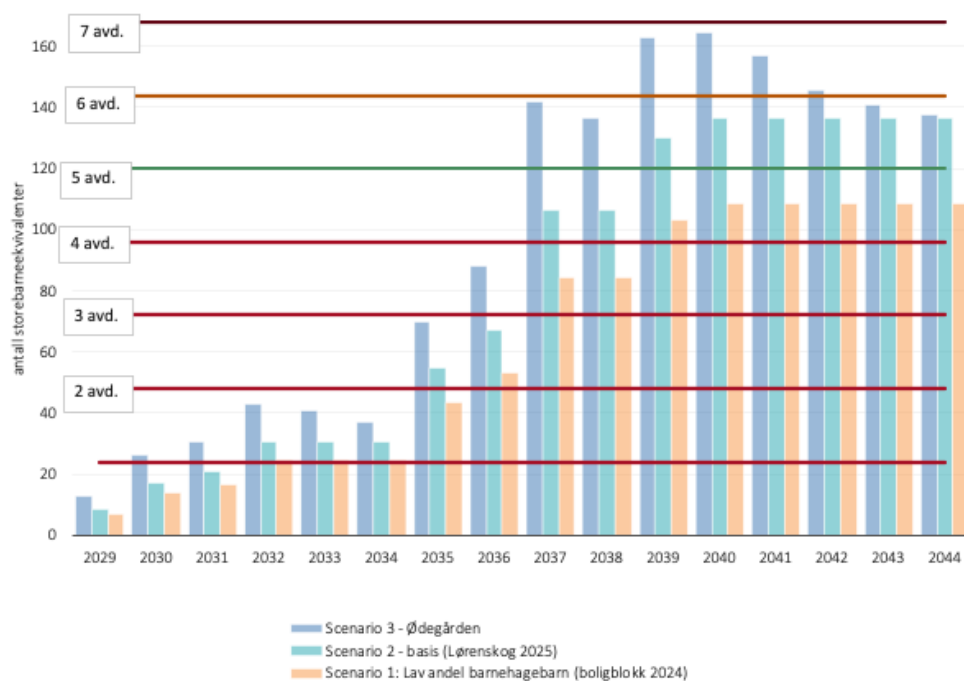

3.2.2 Følsomhetsanalyser – antall personer per leilighet tilsvarende Ødegården 2023

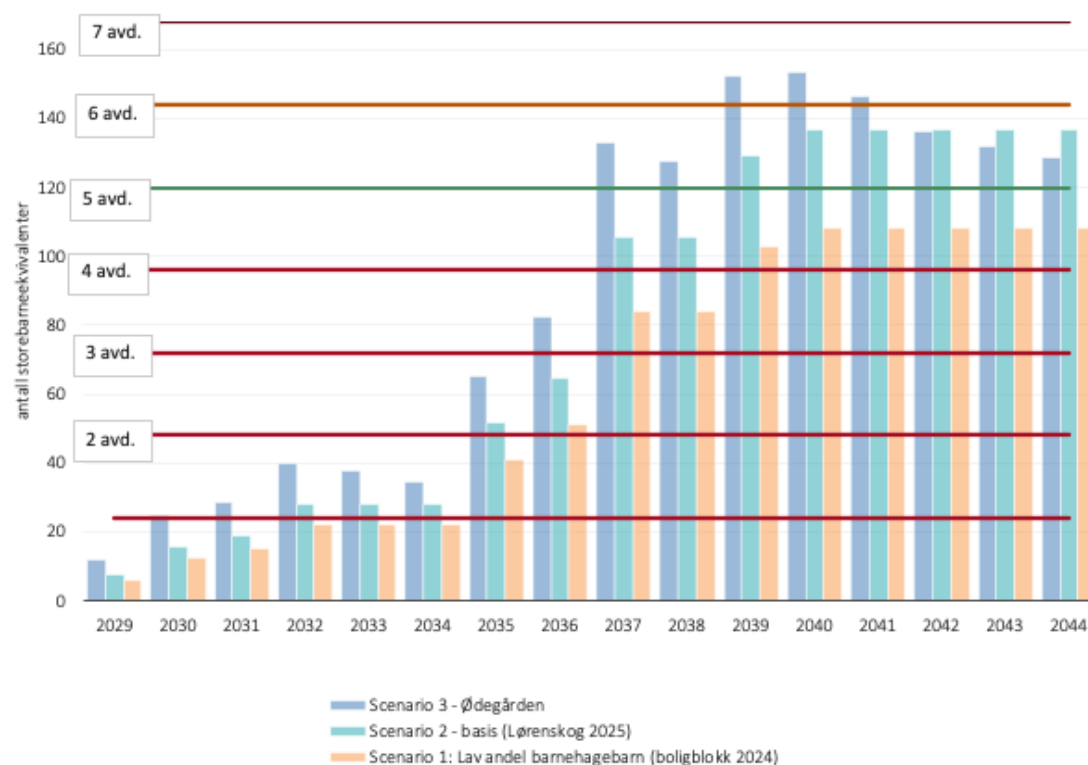
For å teste resultatenes robusthet har vi gjennomført flere følsomhetsanalyser. Figur 3.3 viser at antall avdelinger blir tilnærmet det samme selv om antall personer per bolig økes til samme nivå som ved innflytting i Ødegården 2023. Avdelingene fylles noe mer opp, men det vil ikke være behov for flere avdelinger. Med den forutsatte leilighetsmiksen og innretningen på prosjektet, vurderer vi det som lite sannsynlig at det vil bli flere personer per boenhet enn det som ble observert for Ødegården i 2023.

Vi har også gjennomført en følsomhetsanalyse der antall boliger reduseres, men der en større andel av boligene er rekkehus og tomannsboliger. Vi har forutsatt at antall personer per bolig tilsvarer gjennomsnittet i Lørenskog i dag, dvs. 2,2 personer per bolig. Antall boenheter reduseres til 810 totalt, der vi har forutsatt samme tempo i innfasingen som i hovedberegningen. Dersom utbygger må sette av areal til en betydelig større barnehageutbygging enn det prosjektet forventes å utløse, vil en konsekvens være færre boliger. Om boligene da også vil være tilsvarende større og gi et gjennomsnittlig antall personer per bolig tilsvarende gjennomsnittet i Lørenskog i 2025 er usikkert. Resultatene vises i Figur 3.3.

Figur 3.3 Resultat følsomhetsanalyse 1: Beboere per boenhet økes til 1,86

Figur 3.4 Resultat følsomhetsanalyse 2: Redusert antall boliger (810). Beboere per boenhet økes til 2,2

3.3 Nærmere om hvert enkelt scenario

Vi presenterer hovedtrekkene i hvert av de tre scenarioene hver for seg. Beregnet antall ledige plasser i de enkelte scenarioene vises for å synliggjøre fleksibiliteten i hvert enkelt scenario. I tillegg viser vi konsekvensene av at utbygger inkluderer 100 barnehageplasser fra dagens midlertidige barnehage i skolebygget på skoletomta.

3.3.1 Scenario 1 – Lav andel barnehagebarn (boligblokk 2024).

Scenario 1 tar utgangspunkt i registrert befolkningssammensetningen i boligblokk i Lørenskog i 2024 (SSB tabell 11031). Statistikken er ikke brutt ned på årskull. Barnehagebarn inngår i aldersgruppen 0-19 år (jf. Figur 2.1). For å dekomponere alderssammensetning på årskull har vi brukt samme aldersfordeling i aldersgruppen 0-19 år som for kommunen sett under ett i 2025. Dette gir tilnærmet samme resultat som en forutsetning om lik fordeling for kullene i aldersgruppen 0-19 år (5,9 prosent barnehagebarn kontra 5,8 prosent med lik fordeling). I og med scenarioet gir en befolkningspyramide uten enkeltårskull med store avvik fra gjennomsnittet, har vi lagt til grunn en konstant befolkningssammensetning fra første innflytting og gjennom hele utbyggingsperioden. Med en forventet nedgang i veksten i antall barnehagebarn, og forventet reduksjon i antall barnehagebarn i forhold til grunnskolebarn, blir antall barnehagebarn noe høyere enn det som følger av veksten i befolkningsframskrivingene (MMMM).

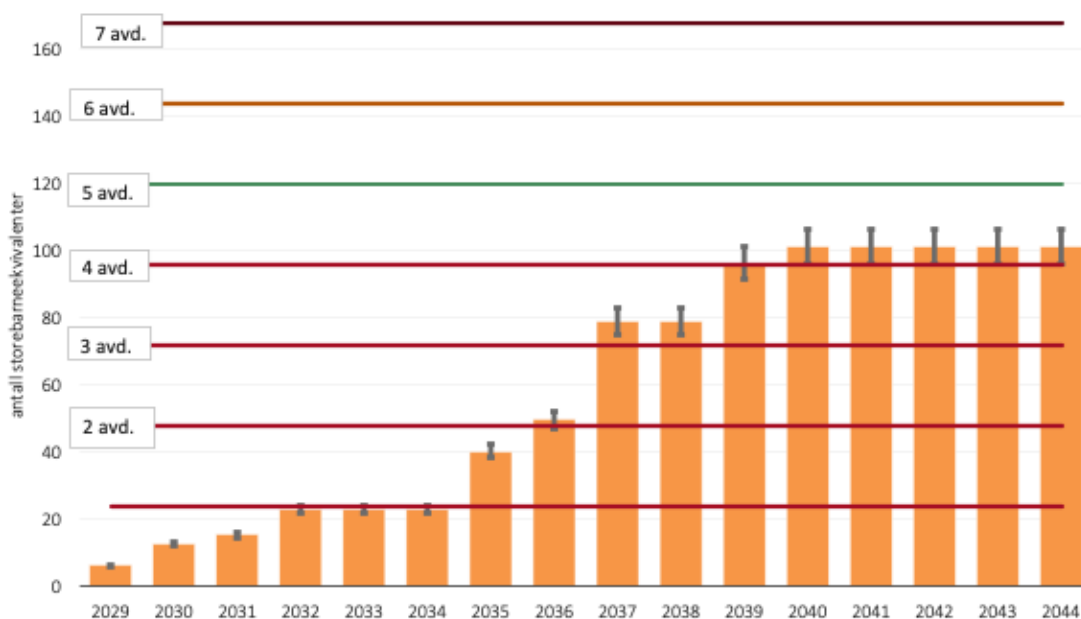
Tabell 3.3 Oppsummering Scenario 1, boligblokk 2024

Scenario 1	Resultat
Barn med rett til barnehageplass	
Småbarn 1 til 2 år	30
Store barn 3 til 5 år	48
Sum barnehagebarn	78
Sum barnehageplasser (storebarn-ekv.)	101
Antall avdelinger	4,2
Hele avdelinger	5
Ledig plasser (storebarn-evk.)	19
Barnehagebarn andel av beboere	4,7 %
Barnehagebarn per husholdning	8,1 %
Barn uten rettigheter 0-år (ikke inkludert i barnehagebarn)	9

Figur 3.5 viser innfasing av antall barnehageplasser og avdelinger som utløses av utbyggingen gjennom planlagt utbyggingsperiode og de første årene etter ferdigstilling. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til antall boliger, når de skal bygges og sammensetningen av boliger. I figuren har vi illustrert usikkerheten i selve utbyggingsprosjektet med et usikkerhetsfelt som tilsvarer fem

prosent. Med unntak av år 2036 og 2039 får ikke denne usikkerheten noen betydning for antall avdelinger som utløses prosjektet i dette scenarioet.

Figur 3.5 **Scenario 1 Boligblokk 2024**

3.3.1.1 Tillegg for overtagelse av 100 barnehageplasser i midlertidig løsning

Det vurderes om utbyggingsprosjektet skal inkludere deler av de midlertidige barnehageplassene som er etablert i den gamle skolebygningen på skoletomta. Dersom vi legger til grunn at 100 av de midlertidige barnehageplassene skal inkluderes, så får vi et tillegg på i overkant av 4 avdeling. Totalt må det da bygges 9 avdelinger for gi plass til plassene som utløses av boligutbygging i tillegg til 100 barnehageplasser fra den midlertidige barnehagen på skoletomta.

3.3.2 Scenario 2 – Basisalternativet basert på befolkningssammensetningen i 2025

Scenario 2 tar utgangspunkt i registrert befolkningssammensetningen Lørenskog i 2025 (SSB). I og med scenarioet gir en befolkningspyramide som representerer hele kommunen (jf. Figur 2.9), har vi lagt til grunn en konstant befolkningssammensetning fra første innflytting og gjennom hele utbyggingsperioden. Med en forventet nedgang i veksten i antall barnehagebarn, og forventet reduksjon i antall barnehagebarn i forhold til grunnskolebarn, blir antall barnehagebarn noe høyere enn det som følger av veksten i kommunens befolkningsframskrivninger.

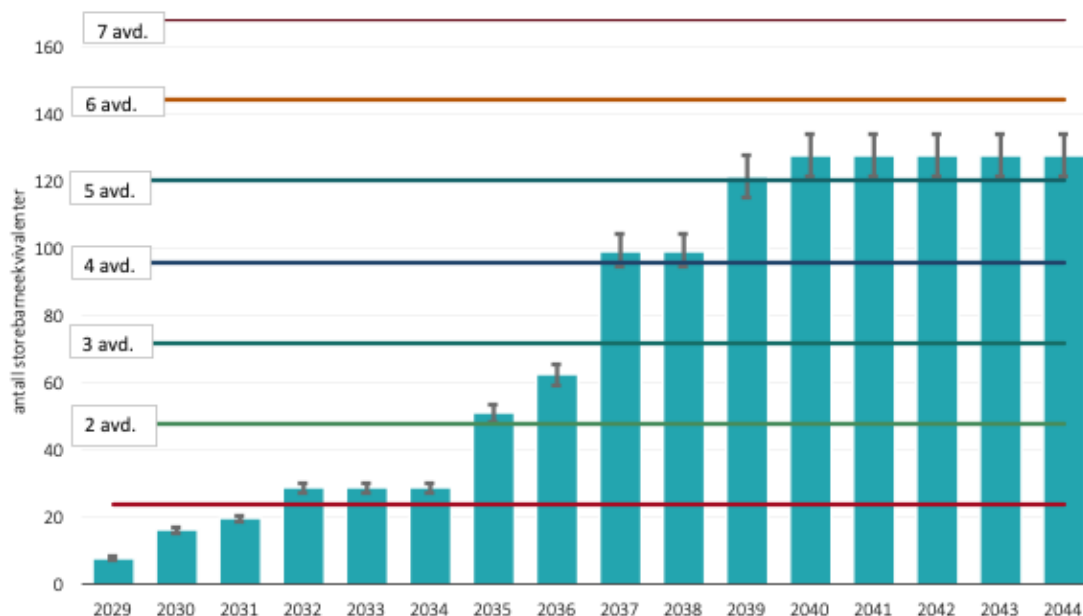
Tabell 3.4 **Oppsummering Scenario 2, Basis Lørenskog 2025**

Scenario 2 Basis	Resultat
Barn med rett til barnehageplass	
Småbarn 1 til 2 år	38
Store barn 3 til 5 år	60

Scenario 2 Basis	Resultat
Sum barnehagebarn	98
Sum barnehageplasser (storebarn-ekv.)	128
Antall avdelinger	5,3
Hele avdelinger	6
Ledig plasser (storebarn-ekv.)	16
Barnehagebarn andel av beboere	5,9 %
Barnehagebarn per husholdning	10,2 %
Barn uten rettigheter 0-år (ikke inkludert i barnehagebarn)	19

Figur 3.6 viser innfasing av antall barnehageplasser og avdelinger som utløses av utbyggingen gjennom planlagt utbyggingsperiode og de første årene etter ferdigstilling. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til antall boliger, når de skal bygges og sammensetningen av boliger. I figuren har vi illustrert usikkerheten i selve utbyggingsprosjektet med et usikkerhetsfelt som tilsvarer fem prosent. Dette usikkerhetsnivået får ikke betydning for antall avdelinger som utløses av prosjektet.

Figur 3.6 Scenario 2 Basis – Lørenskog 2025

3.3.2.1 Tillegg for overtagelse av 100 barnehageplasser i midlertidig løsning

I scenario 2 vil 100 erstatningsplasser fra den midlertidige barnehagen på skoletomta, inkludert plassene som utløses av utbyggingen gi behov for 10 hele avdelinger. I dette alternativet vil det da være 12 ledige plasser.

3.3.3 Scenario 3 – Ødegården 2023

I Scenario 3 har vi tatt utgangspunkt i befolkningssammensetningen i Ødegårdenprosjektet per 2023. Scenarioet gir en noe annen utvikling enn scenario 1 og 2. Dette skyldes alderssammensetningen ved innflytting der barnehagebarn, og da særlig ettåringer er overrepresentert (jf. Figur 2.9). Vi har forutsatt samme aldersfordeling i hvert utbyggingstrinn ved innflytting. Samtidig blir barna som blir boende eldre, der barnehagebarna som flyttet inn i første byggetrinn vil nå skolealder lenge før hele utbyggingen er fullført. Kommunens egne framskrivninger viser en lavere vekst for de yngste årskullene enn for øvrige kull. Vi har lagt til grunn at andelen nye barn i de ulike aldersgruppen vil gå mot gjennomsnittet i Lørenskog etter barnehagebarna som flytter inn ved ferdigstillelse kommer i skolealder. Antall barnehagebarn vil med disse forutsetningene nå en topp som følge av en overrepresentasjon av ettåringer og øvrige barnehagebarn ved innflytting, men vil deretter falle og nærme seg basisalternativet over tid.

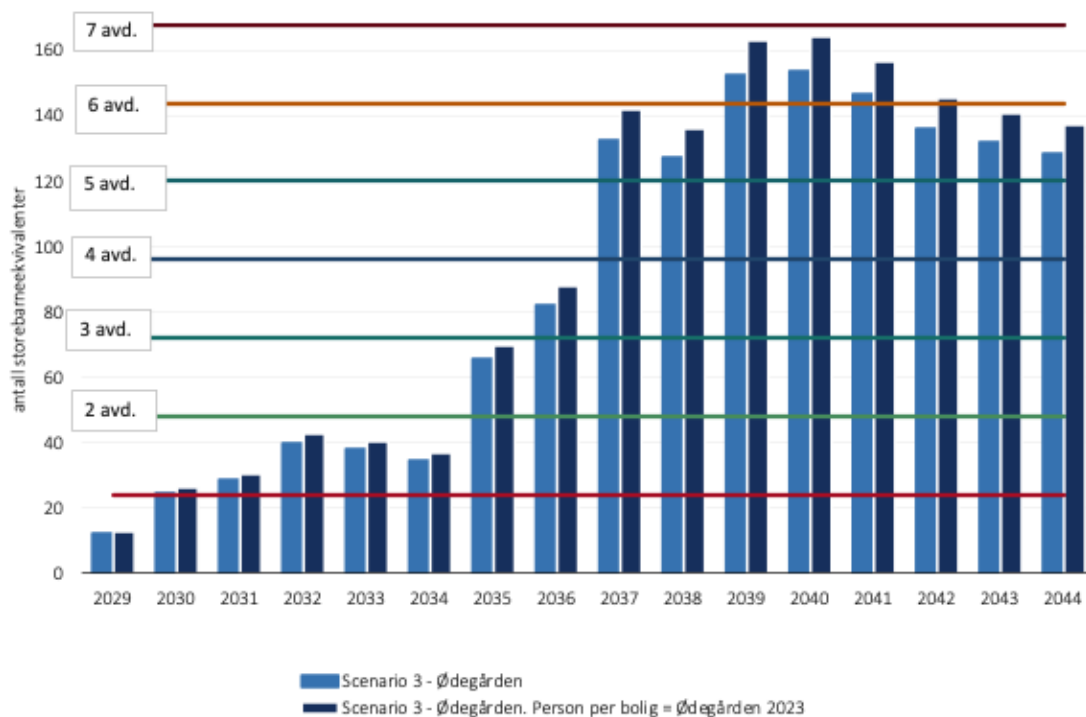
Alternativet vil passere maksgrensen for fem avdelinger i 2037, og utløse et behov for sju avdelinger i perioden 2038 til 2041. Beregningene viser at det kun vil være behov for sju avdelinger i to til tre år (jf. Figur 3.7).

Tabell 3.5 Oppsummering Scenario 3, Ødegården 2023

Scenario 3 Ødegården 2023	Toppunkt i perioden (2040)	Resultat 3 år etter siste innflytting (2043)
Barn med rett til barnehageplass		
Småbarn 1 til 2 år	44	38
Store barn 3 til 5 år	76	64
Sum barnehagebarn	120	103
Sum barnehageplasser (storebarn-ekv.)	154	132
Antall avdelinger	6,4	5,5
Hele avdelinger	7	6
Ledig plasser (storebarn-evk.)	14	12

Figur 3.7 viser innfasing av antall barnehageplasser og avdelinger som utløses av utbyggingen gjennom den planlagt utbyggingsperiode og de første årene etter ferdigstilling. Vi har inkludert to varianter av scenarioet i figuren. I hovedalternativet er antall personer per boenhet det samme som i de øvrige beregningene. I tillegg har vi tatt med en variant der antall personer per boenhet ved innflytting er det samme som i Ødegården 2023, dvs. 1,86 personer per boenhet.

Figur 3.7 Scenario 3 Ødegården og Ødegården med 1,86 person per bolig

Med en stor andel toromsleiligheter, kombinert med kommunens befolkningsframskrivninger vurderer vi hovedalternativet i dette scenarioet som mest sannsynlig (lyseblå søyler). De mørkeblå søylene viser utfallet av nøyaktig samme antall personer per bolig som i Ødegården 2023. Differansen mellom alternativene i dette scenarioet representerer usikkerheten. Resultatene viser en svært liten sannsynlighet for at det vil bli behov for mer enn sju avdelinger, og at det med unntak av noen få år vil være tilstrekkelig med seks avdelinger også i dette scenariet.

3.3.3.1 Tillegg for overtagelse av 100 barnehageplasser i midlertidig løsning

I scenario 3 vil 100 erstatningsplasser fra den midlertidige barnehagen på skoletomta, inkludert plassene som utløses av utbyggingen, gi behov for 11 hele avdelinger i toppårene 2039 til 2041. Fra 2043 og videre framover vil det være tilstrekkelig med 10 avdelinger dersom erstatningsplassene skal inkluderes.

3.4 Drøfting og anbefaling

Det er uheldig både å bygge for mye for fort og å måtte avvise barnehagebarn fordi kommunen ikke har bygget nok.

Lørenskog kommune – Forslag til plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog, 2023, s. 10

Sitatet illustrerer den balansegangen kommunen står overfor. Både for kommunen og utbygger er det ønskelig at boligprosjektet legger til rette for en god blanding av personer i ulike alder,

livssituasjon og sosioøkonomisk bakgrunn. På den måten unngår man at det først oppstår et stort behov for barnehageplasser, deretter for nye skoler, og til slutt for eldreomsorg.

I tillegg til behovet for sosial infrastruktur, er det også ønskelig å etterstrebe en balansert sammensetning av husholdninger, da dette har betydning for både bomiljø, bokvalitet og boligpriser.

Sett i lys av kommunens økonomiplan og befolkningsframskrivninger, kan det være hensiktsmessig å tilrettelegge for etablering av en noe større barnehage sent i utbyggingsperioden, fremfor å etablere mindre barnehager eller åpne avdelinger løpende etter hvert som behovene oppstår. Dette handler både om barnehageøkonomi, utbyggerøkonomi og kommuneøkonomi – alle vil tjene på at man optimaliserer og ser helheten i sammenheng.

I kapittel 2 gikk vi kort gjennom kommunens egne planer og vurderinger. Det fremgår der at det finnes utvidelsesmuligheter i nærliggende barnehager, hvor en utvidelse av barnehagen på Fjellhamar gård fremstår som et godt alternativ for å dekke behovet for en «nærbarnehage» til utbyggingsområdet. Dette antas også å være et kostnadseffektivt alternativ, særlig som en midlertidig løsning eller som et utsettelsesalternativ, for å kunne følge utviklingen og dermed utarbeide mer presise prognoser.

Det kan ikke utelukkes at det bygges ut færre boliger, eller at utbyggingen trekker ytterligere ut i tid. Færre boliger kan bli resultatet dersom det må settes av mer areal til barnehage enn det som beregningsteknisk er lagt til grunn i denne utredningen.

Scenarioene gir først og fremst indikasjoner på barnehagebehovet som utbyggingen kan utløse. Til tross for disse usikkerhetene vurderer vi utfallsrommet på avdelingsnivå, representert gjennom de tre scenarioene, som rimelig robust gitt forutsatt utbygging.

På den annen side har vi i hovedberegningen lagt til grunn et noe lavere antall personer per boenhet enn det som gjelder for hele kommunen sett under ett, men flere enn det som i dag er registrert for boligblokker i Lørenskog i 2024.

Etter vår vurdering er det mye som taler for at basisscenarioet er det mest sannsynlige, gitt den foreliggende informasjonen om utbyggingsprosjektet, tilgjengelige data og kommunens egne barnehageprognoser.

Referanser

- Lørenskog kommune. (2019). *Plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog*.
- Lørenskog kommune. (2021). *Økonomiplan 2022-2025 Perspektivmeldingen*.
- Lørenskog kommune. (2023a). *Økonomiplan 2024-2027 Perspektivmeldingen*.
- Lørenskog kommune. (2023b). *Utkast til plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog*.
Lørenskog kommune, juni 2023.
- Lørenskog kommune. (2023c). *Forslag til ny Plan for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog kommune 2023*. Lørenskog kommune Arkivsak 22/946-16.
- Romerike Revisjon. (2020). *Forvaltningsrevisjonsrapport Nr. 6-2020 Befolkningsprognoser Lørenskog kommune*.
- SSB. (2020). *Empirical Bayes estimation of local demographic rates - An application using Norwegian registry data*.
- SSB. (2022). *Videreutvikling av modellen for regionale befolkningsframskrivninger - Revidering av flytte- og dødelighetsantakelser*. Hentet fra
https://www.ssb.no/befolkning/befolkningsframskrivninger/artikler/videreutvikling-av-modellen-for-regionale-befolkningsframskrivninger/_/attachment/inline/1060f578-d45b-409b-a737-c9899a1e52b2:58d76fbbaac9116ebc308bcfebc1808164014a58/RAPP2022-18.pdf

Vedlegg A

Årsaker til forskjeller i befolkningsprognoser

A Årsaker til forskjeller i barnehageprognoser

I dette vedlegget gjør vi rede for årsaker til at det er forskjeller i barnehageprognosene til Lørenskog kommune og SSB i delkapittel 2.5. Dette vedlegget inngår kun som bakgrunnsinformasjon til 2.5 og har ingen betydning for analysene vi har gjennomført i hovedrapporten.³ Vedlegg A består av to kapitler, i det første (A.1) sammenligner vi prognosene til SSB og Lørenskog og påpeker årsaker til at Lørenskog kommunes prognoser indikerer et større behov for barnehageplasser enn SSB. I det andre kapitlet (A.2) går vi kort inn på andre årsaker til forskjeller i Lørenskog og SSBs prognoser, slik som alderssammensetning, boligbygging og dekningsgrad.

A.1 Lørenskog kommunes befolkningsprognose og SSBs befolkningsframskrivninger

Hovedårsaken til at Lørenskog kommunes prognoser gir et større behov for barnehageplasser enn SSB, som diskutert i delkapittel 2.1, er at kommunen bruker egne befolkningsprognoser som er utarbeidet i COWIs verktøy Kompas. Både SSBs nye metode for regional befolkningsframskriving og Kompas er såkalte «kohort-komponent»-modeller som innebærer at man tar utgangspunkt i befolkningens alders- og kjønnsfordeling i året framskrivningene lages. I tillegg, brukes aldersspesifikke sannsynligheter for ulike variabler som dødelighet, flytting, migrasjon og fruktbarhet for å beregne folkemengde etter alder og kjønn året etter. (Romerike Revisjon, 2020)

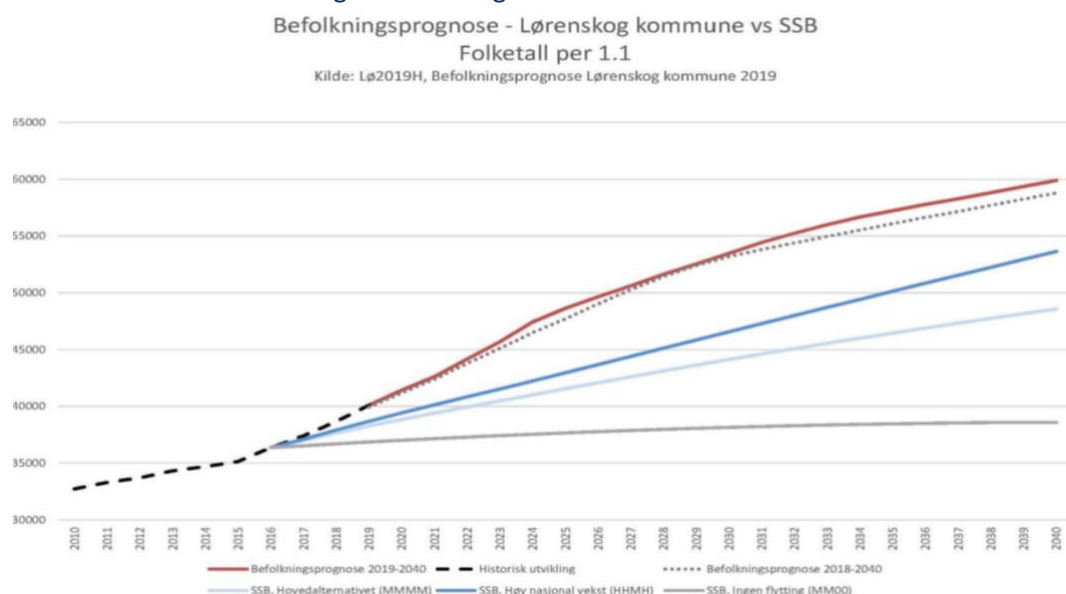
Ifølge rapporten til Romerike Revisjon (Forvaltningsrevisjonsrapport Nr. 6-2020 Befolkningsprognoser Lørenskog kommune, 2020) er det vanlig at større kommune lager sine egne prognoser, tidligere begrunnet med at SSB ikke beregnet utviklingen for hver enkelt kommune. Dette er ikke lenger tilfelle ettersom SSB i 2019 endret sine framskrivninger til å beregnes for hver enkelt kommune. I den tidligere modellen ble folkemengden framskrevet for 108 framskrivingsregioner, for deretter å bli brutt ned til kommunene basert på lineære vekstrater. Dette gjorde at forskjellene var små mellom mange kommuner. Den nye modellen framskriver på kommunenivå, som betyr at antall fødte, døde, innenlands nettoinnflytting og nettoinnvandring i hver kommune beregnes og kan rapporteres sammen med folkemengde. I tillegg skiller modellen på kjønn, ettårig alder og bostedskommune (SSB, 2022). Den nye framskrivningsmetoden tar fremdeles utgangspunkt i noen interne og noen eksterne forutsetninger. Hvor de interne forutsetningene beskriver demografiske forskjeller mellom kommunene og estimeres fra registerdata om demografiske hendelser i kommunene. Mens de eksterne forutsetningene beskriver demografisk utvikling over tid, og er felles for alle kommuner (nasjonale). Særlig for kommuner som er store nok, er den nye metoden bedre. Den lager

³ I utkast på rapport sendt til oppdragsgiver og kommunen (14.09.23) inngikk dette vedlegget i kp. 2 i hovedrapporten. Etter samtaler med kommunen og oppdragsgiver (18.09) ble det uttrykt at dette ikke lenger er hensiktsmessig, men at det likevel er ønskelig at enkelte deler inngår som et vedlegg.

demografiske rater og sannsynligheter som varierer over kjønn og alder, spesifikk for hver kommune (SSB, 2022).⁴

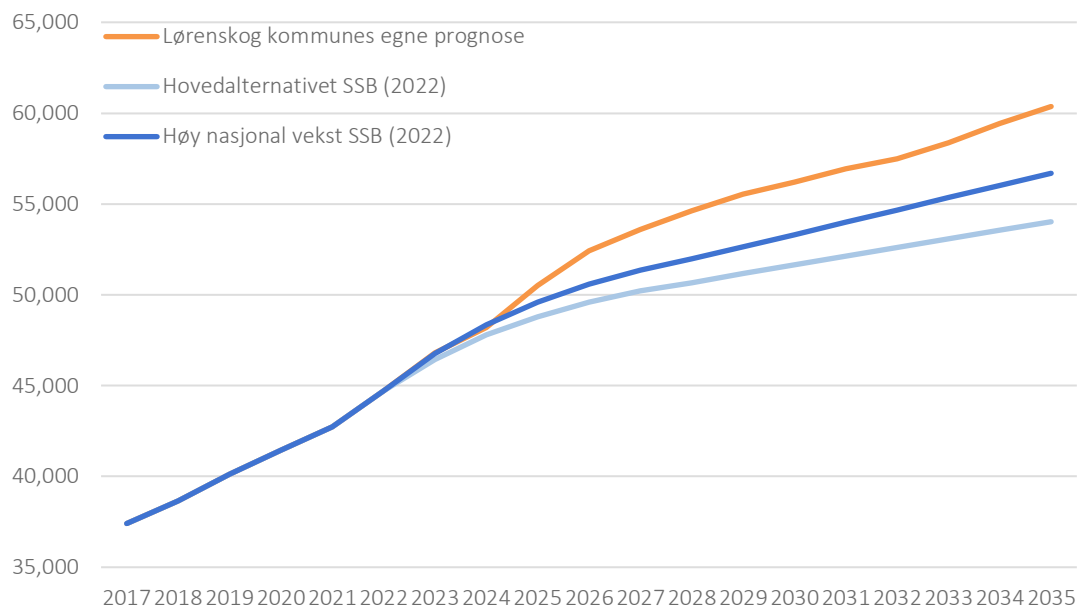
En annen årsak til at befolkningsprognosene er ulike er at den tidligere beregningen til SSB innebar at Lørenskog havnet i en gruppering med mindre enn to prosent befolkningsøkning, mens det faktiske gjennomsnittet i Lørenskog har vært høyere. Lørenskog vokste mer enn de andre kommunene i sin gruppering, og grupperingen tok ikke tilstrekkelig hensyn til at Lørenskog lå i randsonen til Oslo. Figur A.1 viser at Lørenskog befolkningsprognoser ligger betydelig høyere enn SSBs tidligere befolkningsframskrivninger. Dette gjelder fremdeles, men som Figur A.2 på neste side viser, er differansen mindre etter at SSB la om til den nye framskrivningsmetoden.

Figur A.1 Lørenskog kommunes befolkningsprognoser og SSBs tidligere befolkningsframskrivninger

Kilde: Romerike Revisjon, Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 6 Befolkningsprognoser Lørenskog kommune, 2020.

⁴ For små kommuner kan det være krevende å lage kommunespesifikke rater og sannsynligheter som varierer over kjønn og alder. For å løse dette problemet bruker SSB hierarkisk empirisk Bayes metoder, som litt forenklet innebærer at man henter nødvendig informasjon fra et høyere geografisk aggregeringsnivå dersom det er for lite tilgjengelig data på kommunenivå. (SSB, 2020)

Figur A.2 Lørenskogs befolkningsprognose og SSBs nye befolkningsframskrivninger

Kilde: Vista Analyse, basert på SSB tabell 13600, 07459 og [Økonomiplan 2024-2027 Perspektivmeldingen](#), s. 14

A.2 Andre årsaker til forskjeller i Lørenskog og SSBs prognoser

I tillegg at Lørenskog kommune legger til grunn sine egne befolkningsprognoser, er det også noen andre årsaker til forskjellene mellom kommunen og SSBs prognoser. Vi skal her gå inn på tre av grunnene til at kommunen anslår et større behov for barnehageplasser: alderssammensetning (A.2.1), boligbygging (A.2.2) og dekningsgrad (A.2.3).

A.2.1 Alderssammensetning og befolkningsutvikling

Fra Lørenskog kommune sin «Økonomiplan 2022-2025 - Perspektivmeldingen» finner vi følgende informasjon om alderssammensetningen i befolkningsprognosene:

Tabell A.1 Alderssammensetning og befolkningsutvikling i Lørenskog kommune

	I alt	1-5 år
2020	42 740	2 597
2025	51 117	3 175
2030	56 527	3 433

Kilde: Lørenskog kommune, [Økonomiplan 2022-2025 Perspektivmeldingen](#), 2023a, s. 22.

Basert på denne informasjonen kan vi i Tabell A.1 sammenligne alderssammensetning og befolkningsutvikling i Lørenskog kommune med befolkningsframskrivingene til SSB fra 2022:⁵

Tabell A.2 Sammenlignet med befolkningsframskrivingene til SSB fra 2022

	Hovedalternativet				Høy nasjonal vekst			
	I alt		1-5 år		I alt		1-5 år	
2020	42 740		2 597		42 740		2 597	
2025	48 788	-5 %	3 122	-2 %	49 601	-2 %	3 340	+5%
2030	51 545	-9 %	3 238	-6 %	53 319	-6 %	3 737	+9%

Kilde: SSB tabell 13600

Endringstallene i Tabell A.2 viser den prosentvise forskjellen mellom befolkningsframskrivingene fra SSB og befolkningsprognosen fra Lørenskog kommune. Tabellen forteller oss:

- Kommunens befolkningsprognose fra 2020 legger til grunn en høyere befolkningsvekst enn SSBs befolkningsframskrivinger
- Kommunens befolkningsprognose legger til grunn en (marginalt) lavere andel barn i barnehagealder (1-5 år) enn SSBs befolkningsframskrivinger.

A.2.2 Boligbygging

En annen nærliggende årsak til at Lørenskog kommunes prognoser er høyere enn SSBs er at de legger til grunn større boligbygging de kommende årene.

«Alt tyder på at utbyggingshastigheten vil fortsette den neste fireårsperioden. I 2023 ble det tatt i bruk 524 nye boliger og ved inngangen til 2023 var det gitt tillatelse til ytterligere ca. 2 600 boliger, hvorav ca. 2 200 under oppføring. Ut over dette er det potensiale for ytterligere 850 boliger i vedtatte planer. Det er foreløpig lite som tyder på at økte bo- og levekostnader påvirker boligveksten i kommunen»

Lørenskog kommune – Økonomiplan 2024-2027 – Perspektivmeldingen, 2023, s. 13

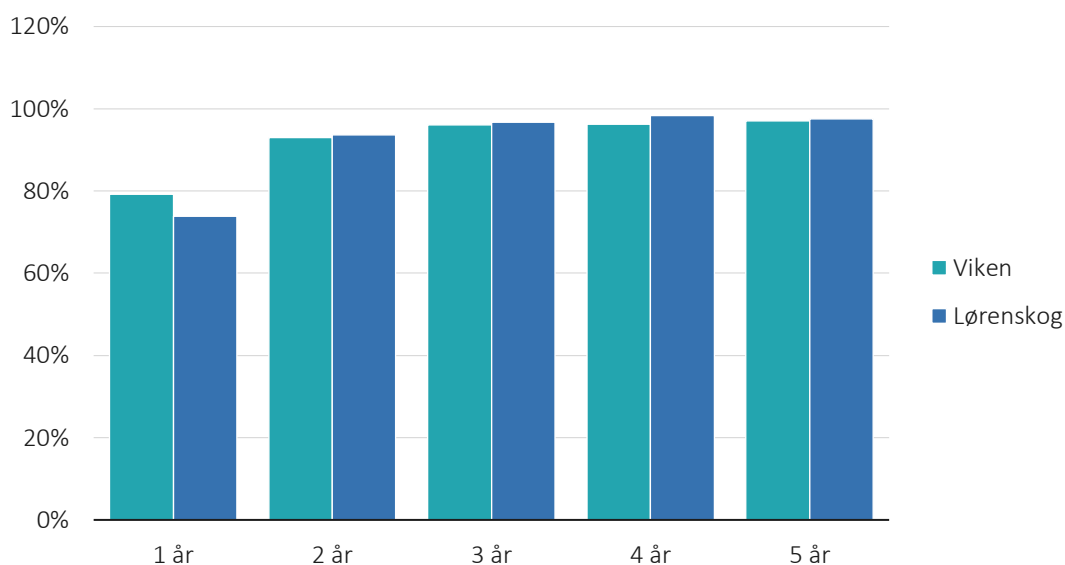
Videre, fremstår det som at den generelle urbaniseringstendensen sammen med kommunens sentrale beliggenhet i randsonen til Oslo gir høyere befolkningsvekst i kommunen enn antatt. Befolkningsveksten er en pådriver for boligbyggingen, samtidig som at ubalansen mellom boligbygging og ønsket om å bo i hovedstaden, presser bosettingsbehovet til randsonene rundt Oslo. Lørenskog et naturlig valg nær Oslo, og det at Lørenskog utvikler seg til å ha et mer urbant preg, kan gjøre kommunen ytterligere attraktiv for disse husholdningene. (Lørenskog kommune, 2019; 2023a)

⁵ SSBs befolkningsframskrivinger har utgangspunkt i 1. januar. Vi har derfor fremskjøvet tallene slik at de tilsvarer 31. desember i år x-1.

A.2.3 Dekningsgrad

Den siste mulige årsaken vi velger å redegjøre for at det er forskjeller mellom Lørenskog kommune og SSBs prognoser, er ulik dekningsgrad. Det er i dag en individuell rett til barnehageplass for det enkelte barn etter nærmere angitte kriterier i barnehageloven § 12a. For å sikre at kommunen til enhver tid innfrir retten til plass, har kommunen anbefalt at dekningsgraden bør ligge i overkant av minimumsforpliktelsen (Lørenskog kommune, 2019). Ettersom SSBs prognoser legger minimumsforpliktelsen til grunn, kan dette være med på å forklare forskjellene i prognosene. For å illustrere dette har vi avslutningsvis i Figur A.3 sammenlignet dekningsgraden for de ulike aldersgruppene i Lørenskog kommune med gjennomsnittet i Viken i 2022.

Figur A.3 Dekningsgraden i Lørenskog kommune og gjennomsnittet i Viken

Kilde: Vista Analyse, basert på SSB tabell 07459 (folkemengde) og 09169 (barn i barnehage).

Vista Analyse AS
Meltzers gate 4
0257 Oslo

post@vista-analyse.no
vista-analyse.no